

**Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän
palveluopas ikääntyneille**

Sisällysluettelo

Apu- ja hoitovälineet kotona asumisen tueksi.....	2
Asuminen	5
Asumiseen tukea, palveluita ja apua	8
Asuminen, jos kotona ei pärjää enää?	11
Autolla ajo ja ajoterveys.....	13
Kelan etuudet ja muu taloudellinen apu	14
Kotitalousvähennys ja muut verotusasiat	25
Kuljetuspalvelu	26
Kuntoutuminen	29
Liikunta	30
Postin palvelut.....	31
Potilaana terveydenhuollossa	32
Talousasioihin apua	39
Vanhusneuvostot	42
Yhteisöjen ja yhdistysten toiminta	43
TÄRKEITÄ LINKKEJÄ:.....	47
Asuminen:	47
Matkat:	47
Eläkkeet ja tuet:.....	47

Johdanto

Tämän ikääntyneille suunnatun palveluoppaan tarkoitus on ohjata ikääntyneitä, heidän läheisiään ja heidän kanssaan työskenteleviä löytämään sopivia palveluita ja toimintoja Pohjois-Satakunnassa (PoSa). Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymään kuuluvat Honkajoen, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Pomarkun ja Siikaisten kunnat.

Tämä palveluopas auttaa löytämään palveluita ja keinoja, jotka auttavat tuomaan mielekkyyttä ja laatua elämään, sekä mahdollistavat kotona asumisen mahdollisimman pitkään.

PoSa:ssa on tehty myös Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2014–2020 http://www.eposa.fi/HVV_SUUNNITELMA2014_2020.

Lisätietoa ikääntyneiden palveluista saat PoSa:n vanhuspalveluiden palveluneuvojalta, puh. 044 772 7560. Voit myös antaa palautetta ja toiveita palveluoppaasta palveluneuvojalle.

Apu- ja hoitovälineet kotona asumisen tueksi

Toimintakyky kuvaa kykyä selviytyä jokapäiväisen arjen mukanaan tuomista haasteista kotona ja kodin ulkopuolella. Toimintakyvyllä tarkoitetaan esimerkiksi kykyä suoriutua syömisestä, pukeutumisesta, peseytymisestä, WC-käynneistä ja asioiden hoitamisesta kotona ja kodin ulkopuolella.

Toimintakyky on myös elämänhallinnan ja tyytyväisyyden tunnetta sekä kykyä olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Toimintakykyyn voidaan vaikuttaa ja sitä voidaan ylläpitää joko kehittämällä toimintakykyominaisuuksia tai toimintaympäristöä tai korvaamalla tiettyjä toimintoja tai liikkeitä teknisillä apuvälineillä. **Tärkeimpiä toimintakyvyn ylläpitäjiä ovat omat liikkumistottumuksesi!**

Apuvälineet

- Apuväline on laite tai vastaava, joka edistää tai ylläpitää sinun toimintakykyäsi ja osallistumistasi silloin, kun se vamman sairauden tai ikääntymisen vuoksi on heikentynyt.
- Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia apuvälineitä ovat lääkinnällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettut laitteet tai vastaavat, joita vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.
- Apuvälineiden ja apuvälinepalvelujen saamisen edellytyksenä on lääkärin toteama sairaus, vamma tai toimintavajavuus ja sellaisen aiheuttama apuvälineen tarve. Apuvälineen tarpeen voi todeta ja sen luovuttamisesta päättää muukin terveyskeskuksen terveydenhuollon ammattihenkilö.
- Apuvälineitä voit lainata Kankaanpään Peruspalvelukeskus Tapalasta. Jäsenkunnissa ei ole omaa apuvälinelainausta. Apuvälineen voit palauttaa joko Peruspalvelukeskus Tapalaan tai oman kunnan peruspalvelukeskukseen käytön jälkeen. Apuvälinelainausta on avoinna maanantai- torstai klo 9.00–11.00 ja 15.00–16.00 ja perjantai klo 9.00–11.00. Niskatukien, polvitukien, selkätukien, rannetukien yms. lainauksessa on varattava sovitusaika fysioterapian ajanvarauksesta puh. 044 577 3285.
- Kalliit apuvälineet, kuten esim. sähköpyörätuolit ja hallintalaitteet edellyttävät suosituksen yksilöllisen apuvälineen hankinnasta. Suositus tehdään PoSa:ssa ja hankintapäätökset tekee Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntoutusylilääkäri. Satasairaalan apuvälinekeskus antaa myös lisätietoja p. 044 707 3542.
- Apuvälinekeskus on avoinna maanantaista torstaihin kello 8.00 - 15.00, perjantaisin kello 8.00 - 13.00.
- Apuvälineiden saatavuusperusteet ja apuvälinepalveluiden toimintakäsikirja luettavissa: <https://www.satasairaala.fi/sites/default/files/2019-05/Apuv%C3%A4lineiden%20luovutusperusteet.pdf>

Hoitotarvikkeet ja muut apuvälineet

- Hoitotarvikkeisiin (terveyskeskus) kuuluvat mm. katetrit, avanne- ja virtsapussit, vaipat sekä diabetesta sairastavien päivittäiset hoitotarvikkeet.
 - Näiden saamiseksi tarvitaan terveydenhuollon ammattilaisen suorittama hoidon kokonaisarvio.
 - Kuntaliiton sosiaali- ja terveysministeriön suosituksen mukaan hoitotarvikkeita tulisi

saada maksutta, jos hoidon tarve jatkuu yli 3 kuukautta.

- PoSa:n hoitotarvikejakelu toimii Kankaanpäässä Torikatu 4:n Hyvinvointikeskuksessa, auki ma klo 15 – 17 ja to klo 8 – 10 puh. 044 577 3272 (hoitotarvikkeet voi tilata puhelimitse jakeluaikoina ja hakea muuna aikana). Honkajoen, Jämijärven, Karvian, Pomarkun ja Siikaisten peruspalvelukeskuksissa ma – pe klo 10.00 – 11.00 sekä vastaanottokäyntien yhteydessä
- Vanhuspalveluiden kotihoidon sekä palveluasumisen yksiköissä hoitotarvikepäätöksen tekee yksikön terveydenhuoltoalan ammattihenkilö asiakkaan yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiseen tarpeeseen perustuen. Yksiköt vastaavat hoitotarvikkeiden hankinnasta ja jakelusta.
- Ulkokuntalaiset hankkivat hoitotarvikkeet omasta, valinnan mukaisesta terveyskeskuksesta. Mikäli tarvikkeet myönnetään PoSa:n hoitotarvikejakelusta, PoSa laskuttaa asiakkaan kotikuntaa. Tarvikkeiden saanti edellyttää asianmukaista merkintää hoitosuunnitelmassa sekä hoitotarvikejakelupäätöstä.
- Hoitotarvikkeita voit tilata myös itse esimerkiksi <https://www.tenakauppa.fi/> kautta, puh. (02) 437 9660.

Huonekalut

Paikallisista huonekaluliikkeistä voit kysellä ikääntyneitä varten suunniteltuja huonekaluja. Esimerkiksi seniorisängyt, -tuolit, -kirjoituspöydät ovat erityisesti ikääntyneiden tarpeita ajatellen suunniteltuja huonekaluja. Myös rautakaupoista saat esimerkiksi turvallisuutta lisääviä, seinään kiinnitettäviä kaiteita.

Kuulo

- Kuulon apuvälineet hankitaan Satasairaalan kuuloaseman kautta. Sinne pääset yleislääkärin läheteellä.
- Jos kuulontutkimuksissa todetaan kuulokojeen tarpeellisuus, sinulla on oikeus saada maksutta tarvitsemasi kuulon apuvälineet ja kuntoutuspalvelut.
- Kuulon apuvälineitä ovat kuulokoje, kommunikaattori, herätyskello, puhelinvahvistin, kaula- ja tyynysilmukka tai infrapunalaite radion tai tv:n kuunteluun.
- Kuulokojeeseen tai sen käyttöön liittyvissä asioissa voit ottaa yhteyttä kuuloaseman toimistoon, maanantaisin, keskiviikkoisin, torstaisin ja perjantaisin kello 8-10 ja tiistaisin

kello 12–13. **Puhelin 02 627 7259**

- Kuulokohjuolto palvelee sinua maanantaisin ja keskiviikkoisin kello 12.00–14.00, tiistaisin kello 8.30–10.00.
- Satasairaalan kuntoutusohjaaja neuvoo, ohjaa ja tukee sinua ja läheisiäsi tarvittaessa: Kuulovammaiset aikuiset, Kaija Kauppi, puhelin 02 627 7029 tai 044 707 7029.
- Kankaanpäässä **Kaseva Ry** myy kuulolaitteeseen pattereita 5€/6kpl, <http://kasevary.fi/> Puh. 040 771 7425. Heiltä saa myös kuulokojeen letku

Näkö

Näön apuvälineitä voit kysyä Satasairaalan näkövammaisten aikuisten kuntoutusohjaajalta: Lilli-Kaisa Lepomäki, puhelin 02 627 7858 tai 044 707 7858.

- Kuntoutusohjaaja tekee tarvittaessa myös kotona arvioita apuvälinetarpeesta

Turvapalvelut

- Turvapuhelin on kotipuhelimeen liitetty hälytyslaite, sekä rannehälytin tai kaulassa riippuva hälytin, joka mahdollistaa avun kutsumisen tarvittaessa sisätiloissa.
 - Hälytysjärjestelmän voi kytkeä omaisille, naapurille tai turvapalvelun tarjoajalle. Yhteys saadaan painamalla tätä ranteessa olevaa tai kaulassa riippuvaa hälytintä, jolloin turvapuhelin soittaa automaattisesti siihen ohjelmoituihin numeroihin.
 - Turvapuhelin on maksullinen. Turvapuhelinta voit kysyä oman kunnan kotihoidosta tai palveluneuvojalta puh. 044 772 7560.
 - Lisäksi kotiin on saatavilla erilaisia hälyttimiä kuten ovi- ja liesihälytin, kameravalvonta, ovikellon ja puhelimen soiton ilmaisimet, vireystilan seurantalaitteisto, paikantava turvapuhelin, muistuttava lääkehälytin ja liikeilmaisin.

Asuminen

Asuntojen ja muun elinympäristön on tuettava kotona asumista mahdollisimman pitkään. Asumiseen liittyviä tulevaisuuden toiveita ja tarpeita sinun kannattaa pohtia hyvissä ajoin. Kannattaisiko asua lähellä läheisiäsi? Onko kotisi toimiva myös liikkumisen heikentyessä? Onko

sinulla omaisia, joiden kanssa olet läheinen ja saat apua? Omaisen tulisi myös olla läsnä pitkäaikaishoidossa asuvan ikääntyneen elämässä.

Asunnon ja asuinolojen toimivuuden ja turvallisuuden arviointi hyvissä ajoin ennen vanhuusvuosia tukee kotona asumista ja itsenäistä elämistä sekä pienentää riskejä esimerkiksi tapaturmiin. Oma kotia ja sen toimivuutta on tärkeä tarkastella itse hyvissä ajoin. Katso esimerkiksi: <http://www.ymparisto.fi/ikääntyneiden-asuminen>

Asunnon muutostyöt

- Alueellinen korjausneuvoja avustaa sotainvalideja, veteraaneja ja muita ikääntyneitä ihmisiä asunnossa tarvittavien muutostöiden kartoittamisessa, suunnittelussa ja korjausavustusten hakemisessa.
 - Satakunnassa korjausneujana, Tiina Toivonen, 0400 852 727, https://vtkl.fi/wp-content/uploads/2019/06/Tiina_Toivonen_Korjausneuvojaesite.pdf
- Korjausneuvojan palvelut ovat maksuttomia, mutta varsinaisten remonttien tekeminen on maksullista. Korjausneuvoja auttaa kuitenkin avustusten hakemisessa asuntojen muutostöiden toteuttamiseen. Avustukset kattavat pääsääntöisesti vain osan korjauksen kokonaiskustannuksista. Korjauksen teettäjän on aina maksettava osa korjauksista itse.
- Yleensä myönnetty avustus maksetaan vasta jälkikäteen. Näin ollen hakijan on ensin itse maksettava laskut. Kuitit on aina säilytettävä. Saatavat avustukset tulevat hakijan tilille jälkikäteen. Jos hanke tarvitsee rakennusluvan, on korjauksen teettäjän haettava ja kustannettava se itse. <http://www.ara.fi/fi-FI>
- Avustusmuodot: Korjausavustus vanhusväestön ja vammaisten asuntoihin, sotilasvammalain mukainen korvaus, vammaispalvelulain mukainen korvaus, kotitalousvähennys
- ARA hoitaa korjausavustusten myöntämisen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että hakemus jätetään ARA:aan, ARA tekee avustuspäätöksen ja hoitaa avustusten maksamisen. Uuden korjausavustuslain myötä avustuksia ovat: korjausavustus ikääntyneiden ja vammaisten asuntoihin, avustus jälkiasennushissin rakentamiseen, esteettömyysavustus. <https://www.ara.fi/download/noname/%7B731DBA1C-65E7-48F7-A00C-52E205BBB6D3%7D/22844>

- Vanhusväestön korjausavustusta haetaan suoraan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:lta. Avustuksia voi hakea sähköisen järjestelmän kautta ja korjausneuvojat voivat olla koko hakemusprosessin ajan apuna ja asiamiehenä.
 - Palvelun yhteystiedot: Puh. (029) 525 0818, sähköposti: korjausavustus.ara@ara.fi, Palveluajat: ti-ke klo 9-11 ja 12–15. Palvelu on tarkoitettu kunnille ja asiakkaille, joiden avustus myönnetään ARA:sta. HUOM! Kuntien myöntämiä avustuksia koskevissa tilanteissa, ota yhteyttä oman kunnan korjausavustuksia käsittelevään henkilöön.
- PoSa:n alueella vaikeavammaiselle henkilölle korvataan kohtuulliset ja välittämättömät asunnon muutostöiden kustannukset. Tätä haetaan vammaispalveluhakemuksella. Asunnon muutostyönprosessin alkuvaiheessa tulee ottaa yhteyttä PoSa:n vammaispalvelujen sosiaaliohjaajaan 040 652 4280, liitteeksi lääkärinlausunto. Sosiaaliohjaaja on parhaiten tavoitettavissa arkisin klo 9-10.
 - Muutostyönkohteita ovat esim. ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen ja WC:n muutostyöt.

Asumisen valintaan apua

- **Honkajoella** vapaana olevia vuokra-asuntoja toimii voi tiedustella: asuntosihteeri Leena Kuusimäki puh. 050 577 5200
- **Jämijärvellä** kunnan omistamista asunnoista voit kysyä teknisen toimiston kanslistilta Riikka Koivumäeltä, p. 040 769 9182. Jämijärvellä toimii myös vanhustentaloyhdistys ry, jolla on vuokra-asuntoja: Jämijärven Vanhustentaloyhdistys, Vaarinsalontie 5, puh. 050 302 1252.
- **Kankaanpäässä** asunnonhankinta ja eläkeläisasunnot löytyvät esimerkiksi osoitteesta: <http://www.kankaanpaa.fi/asunnonhankinta/>, Kuninkaanlähteenkatu 4, puh. 044 577 2769. Vapautuviin asuntoihin voit hakea asumaan asuntohakemuksella, joita saa toimistolta. Asuntohakemuslomakkeen voi myös tallentaa ja tulostaa kohdasta lomakkeet: <http://www.kankaanpaa.fi/asunnonhankinta/>
 - Asuntohakemukset palautetaan täytettyinä tarpeellisine liitteineen (kopio viimeksi

vahvistetusta verotodistuksesta ja selvitys tuloista, esim. kopio palkkalaskelmasta, eläkkeestä, tms.). Asukasvalinnat tehdään hakemusten pohjalta ja valinnan hyväksyvät kaupungin asuntoviranomaiset. Asukasvalinnan perusteina ovat hakijaruoka- kunnan asunnontarve, varallisuus ja tulot. Kaikki aravavuokra-asunnot ovat jatkuvasti haettavana. Vuokrasopimuksen vakuudeksi vuokralainen antaa vuokravakuuden. Vakuus on yleensä rahavakuus tai Kelan myöntämä maksusitoumus vuokravakuudeksi.

- **Karviassa** vapaita vuokra-asuntoja voi tiedustella kunnanjohtaja Tarja Hosiasluomalta puhelimitse (0400221900) tai sähköpostitse tarja.hosiasluoma@karvia.fi
- **Siikaisissa** kunnan vapaita vuokra-asuntoja voit kysellä 044 720 1028. Siikaisissa toimii vanhustentalosäätiö, jolta voit myös tiedustella asuntoja: puh. 0400 898 999
- **Pomarkussa** vanhustentalosäätiöllä on ikääntyneille tarkoitettuja vuokra-asuntoja. Vanhustentalosäätiöllä on tarkoitus tarjota edullisia asuntoja pääsääntöisesti yli 65-vuotiaille ikääntyneille. Huoneistojen vuokraus tapahtuu Pomarkun kunnan toimesta. Isännöitsijä Harri Mäenpään puh. 040 540 8246.

Asumiseen tukea, palveluita ja apua

Kotihoito

- Ikääntymisen myötä voidaan tulla tilanteeseen, jossa tarvitset kotona asumiseen enemmänkin apua. Kotihoidon palvelukokonaisuus muodostuu kotipalvelusta ja kotisairaanhoidosta yhdistyneestä kotihoidosta ja tukipalveluista eli siivouksesta, ruuanlaitosta tai asiointipalvelusta. Kotihoito voi olla säännöllistä tai tilapäistä. Säännöllisen kotihoidon tarve on viikoittaista ja edellyttää sosiaali- tai terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista. Säännöllisessä kotihoidossa tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma.
 - Kotihoidon palveluita ei voida myöntää, jos tarve on vain tukipalveluille, asiakas pystyy itse tai omaisen tuella hakeman palveluita kodin ulkopuolelta, kotihoito ei ole enää riittävää, asiakas ei halua ottaa vastaan palveluita tai ei anna lupaa tietojen katseluun. Lisäksi asiakkaan aggressiivinen käytös tai muu henkilöstön koskemattomuutta uhkaava ominaisuus estää kotihoidon saamisen.

- Kotikuntasi kotihoidon palveluohjaajaa voi pyytää käymään kotona ja arvioimaan kotiavun tarvetta, yhteistiedot: <http://www.eposa.fi/yhteystiedot/yhteystiedot-palvelualueittain/vanhuspalvelut/>
 - Palvelutarpeen arviointia voit pyytää itse, omaisesi, laillinen edustajasi tai muu henkilö tai viranomaisen ja käynnillä voi olla mukana myös omainen tai asioiden hoitaja, jos asiakas antaa siihen luvan.
- Kotona asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen välillä on monia asumisvaihtoehtoja. PoSa:n alueella ehkäisevillä kotikäynneillä sekä palveluohjauksella pyritään suunnittelemaan jokaiselle asiakkaalle kotona selviytymistä mahdollisimman pitkään tukevat palvelut. Lisää tietoa asiasta <http://www.eposa.fi/> tai palveluneuvoja puh. 044 772 560.

Oletko omaishoitaja?

- Jos hoidat omaistasi tai muuta läheistä ihmistä, joka tarvitsee alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa ja olet valmis hoidettavan kotona vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla.
- Sinun terveytesi, toimintakykysi ja voimavarasi vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
- Omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää
- Hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.
- Omaishoitajuutta haettaessa täytetään ensin hakemus <http://www.eposa.fi/> kohdassa Lomakkeet/Vanhuspalvelut/Omaishoidon tukihakemus yli 65-vuotiaat
- Hakemus jätetään Vanhuspalvelukeskukseen, Keskuskatu 42, Kankaanpää tai toimitetaan oman kunnan kotihoidon palveluohjaajalle
- Omaishoitajuuteen voi saada tukea ja valmennusta. Katso lisää: <http://www.omaishoitajat.fi/omaisoiva-toiminta>

Omaishoidon tuki

- Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista

- **Omaishoitajana** voit saada omaishoidon tukea tai muuta apua. Omaishoidon tuki myönnetään koko PoSa:n alueelle yhtenäistettyjen kriteerien puitteissa. Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen palvelu, joka tarkoittaa sitä, että tukea voidaan myöntää kriteerit täyttävälle henkilölle vuosittain vahvistettavan määrärahan suhteessa. Tuen myöntämisen arvellaan olevan hoidettavan edun mukaista. Omaishoidontuen arviointi puh. 040 652 4255.
 - Satakunnan omaishoitajat ry jakaa tietoa ja tukee työssä jaksamisessa. Kankaanpään Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry puheenjohtajan puh. 050 438 8208, <http://kasevary.fi/kankaanpaan-seudun-omaishoitajat-ry/>
- **Kotihoitoa tukeva lyhytaikaisen hoidon kuntoutusosasto** Mäntykalliokodin lyhytaikaishoidon osastolla
 - Kotihoitoa tukevalla kuntoutusjaksolla tuetaan huonokuntoisten vanhusten kotona asumista ja siellä tapahtuvaa hoitoa.
 - Tavoitteena on ikääntyneen itsenäisen selviytymisen edistäminen kuntouttavien jaksojen avulla sekä omaisten tukeminen ikääntyneen hoitamisessa. Hoito voi olla tilapäistä tai säännöllistä.
 - Kuntouttavalle osastojaksolle haetaan hakemuksella tai myös kotihoito tai PoSa:n terveyskeskussairaala voivat olla yhteyksissä tarvittavasta jaksosta.
- Lyhytaikaista hoitoa esimerkiksi omaishoitajan vapaapäivien ajan järjestetään myös Kankaanpäässä Attendon yksiköissä Tapalankalliolla ja Helinäkodissa sekä palvelukoti Koivurinteessä, Honkajoella Villa Rauhalassa, Jämijärvellä Attendolla, Karviassa Iltaruskossa, perhekoti Kaisalassa ja palvelukoti Syreenissä, Pomarkussa Pääskyrinteessä ja perhekoti Helmessä sekä Siikaisissa Metsätähdessä.

Perhehoito

- Perhehoito on omaishoidon lisäksi kotona asumista tukeva hoitomuoto. Perhehoidon järjestämisen tulee perustua hoidettavan tarpeisiin ja se tulee järjestää hoidettavan edun mukaisessa paikassa.
- Perhehoitolain mukaan perhehoito on hoidon tai muun huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Hoito tai muu huolenpito voi olla joko osa- tai ympärivuorokautista. Perhehoidon tavoitteena on antaa hoidettavalle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin, sekä edistää hänen

perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan. Perhehoitolain tarkoituksena on turvata hoidettavalle perheenomainen ja hoidettavan tarpeiden mukainen hoito.

- Hakemus perhehoitoon menee SAP-työryhmän kautta. Sopimuksen perhehoidosta tekee PoSa. Sopimus tehdään toimeksiantosopimuksena PoSa:n ja perhehoitajan välillä. PoSa valvoo tekemiensä sijoitusten toteutumista perhehoitolain mukaisesti. Lisätietoja palveluneuvoja 044 772 7560.
- PoSa:n alueella toimii yksi ikääntyneille tarkoitettu perhekoti Kaisala Karviassa.

Siivous- yms. palveluapua asumiseen

- Yksityisiltä kotipalveluyrityksiltä voit ostaa vaikkapa siivousapua. Kodintöissä apua tarjoavat myös monet yritykset.
- Monet järjestöt ja seurakunnat järjestävät toimintaa ikääntyville ja auttavat kotona asujia.
- Ateriapalvelut toimittavat aterioita kotiin.
- Kysele palveluista, yksityisistä palveluntuottajista ja järjestöistä ja yhdistyksistä PoSa:n palveluneuvojalta 044 772 7560.

Asuminen, jos kotona ei pärjää enää?

- Kotoa asuvalle ja palveluasumista hakevalle pyritään ensiksi järjestämään kotiin kaikki palvelut. Lisäksi voidaan järjestää ns. kuntoutus- ja arviointijakso. Voit ottaa yhteyttä PoSa:n palveluohjaajaan 044 577 3380, 044 577 2514, 044 772 7510 tai palveluneuvojaan 044 772 7560.
- PoSa:ssa käytetään asiakkaan tilanteen arvioinnissa laajaa gerontologista kokonaisarviointia.
- Muutto palveluyksikköön on vaihtoehto vasta silloin, kun omassa kodissasi asuminen käy korkean iän tai sairauden myötä liian vaikeaksi tai turvattomaksi. Sijoittuminen asumispalveluihin tapahtuu aina **SAP** (suunnittelu, arvio, palveluohjaus) -työryhmän kautta. Lähtökohtana yksiköihin sijoittumiselle on, että kaikki mahdollinen kotona asumista tukeva palvelu on käytetty. Odotusaika tehostettuun palveluasumiseen on alle 3 kk SAP-työryhmän arvion jälkeen.
- Palveluyksikön vuokra-asukkaalla on samat vuokralaisen oikeudet ja velvollisuudet, jotka

kirjataan vuokrasopimukseen, olipa kyseessä yksityinen tai PoSa:n yksikkö.

- läkkäiden ihmisten palveluasuminen kuuluu sosiaalihuoltolain ja -asetuksen piiriin. Siinä säädetään oikeudesta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa eli palvelutaloissa tai laitoshoidossa. Palveluasuminen tarkoittaa siis sekä asuntoa että sovittuja palveluita asukkaille. Palvelut kuuluvat kuluttajansuojalain piiriin silloin, kun kyse on yksityisestä palveluasumisesta (kuluttajansuojalainpykälät koskien palveluksen ominaisuuksia ja virheitä). Kuluttajansuojalainsäädäntö ei koske PoSa:n asumis- tai ostopalveluja.
- **Asumispalvelut** koostuvat ympärivuorokautisesta palveluasumisesta. Huoneet ovat yhden tai kahden hengen huoneita. Asiakkaalla on mahdollisuus tuoda joitakin omia huonekalujaan. Sänky ja yöpöytä kuuluvat yleensä peruskalustukseen. Asiakkaalla on mahdollisuus hakea Kelasta asumis- ja hoitotukea. Maksut koostuvat vuokrasta, ateria- ja tukipalvelumaksuista sekä asiakkaan tulojen mukaisesta hoiva- ja huolenpitomaksuista. Tehostettua asumispalvelua tuotetaan myös ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta. Ostopalvelusopimuksin tuotettavien paikkojen lukumäärä sovitaan vuosittain tilaajalautakunnan ja PoSa:n välisessä palvelusopimuksessa.
- Yksityisiin asumispalvelua tarjoaviin yksikköihin voi hakeutua myös itsemaksavana asiakkaana. Maksu muodostuu silloin myös vuokrasta ja tarvittavan hoidon hinnasta. Asumiseen voi myös hakea tukea Kelasta.
- **Honkajoella** ja **Jämijärvellä** on Attendo Oy:n tehostetut palveluasumisyksiköt, johon haetaan joko SAP-ryhmän kautta tai itsemaksavana asiakkaana. Honkajoki, p. 044 494 0020
- **Kankaanpäässä** on PoSa:n tehostettu palveluasumisyksikkö Mäntykalliokoti. Mäntykalliokotiin haetaan SAP-ryhmän kautta. Yksityisiin asumispalveluihin haku joko SAP-ryhmän kautta tai itsemaksavana asiakkaana. Yksityisiä asumispalveluyksiköitä Kankaanpäässä ovat:
 - Palvelukoti Koivurinne, joka on ikäihmisille tarkoitettu palvelutalo, joka tarjoaa tuettua asumispalvelua ja on voittoa tavoittelematon palveluyksikkö. Palvelutalo Koivurinne on itsenäinen yksikkö joka valitsee asukkaansa itse. Asukashuoneita on 45 ja lisäksi kaksi senioriasuntoa kiinteistön päädyssä. Yhteystiedot: Puh. (02) 572 1641, toiminnanjohtaja Tarja Koivisto Puh. 044 252 8604 <http://www.koivurinne.com/>
 - Kankaanpään Vanhustentalosäätiö ylläpitää Ryhmäkoti Kanervaa osoitteessa Tapalankatu 20 B, 38700, Kankaanpää. Ryhmäkoti Kanerva on vuonna 1998

valmistunut muistihäiriöisille ikääntyneille tarkoitettu hoitopaikka, jossa on mahdollisuus elää kodinomaisissa olosuhteissa. Kanervassa on 15 hoitopaikkaa ja mahdollisuus myös intervalli- eli lyhytaikaishoitoon. Huoneita on 10 ja ne ovat joko yhden tai kahden hengen huoneita. Ryhmäkoti Kanerva haetaan SAP-työryhmän valinnan kautta. Yhteystiedot: Puh. (02) 577 2765, 050 582 2765, kanervakoti@dnainternet.net

- Attendon omistamat Tapalankallio puh. 044 494 4840 ja Kuninkaanpuisto puh. 044 494 1008. Haku joko SAP-ryhmän kautta tai itsemaksavina asiakkaina.
- **Karviassa** ovat tehostettu palveluasumisyksikkö Iltaruskon palvelukeskus, ja Anna-koti. Lisäksi Karviassa on perhekoti Kaisala. Perhekotiin haetaan SAP-ryhmän kautta. Yksityinen asumispalveluyksikkö Karviassa on Palvelukoti Kotokaari.
 - Palvelukoti Kotokaari on aloittanut toimintansa maaliskuussa 2019. Tammikuussa 2020 palvelukoti muutti uusiin 20-paikkaiseen yksikköön. Kotokaari tarjoaa turvallisen kodin ikäihmisille ympärivuorokautista hoivaa tarvitseville, tai kevyempää apua tarvitseville. Yhteystiedot: Palvelukoti Kotokaari, 040 136 7515
- **Pomarkussa** ovat PoSa:n tehostettu palveluasumisyksikkö Pääskyrinne p. 040 652 4322 ja tuettu palveluasumisyksikkö Törmäläkoti p. 040 652 4323.
- **Siikaisissa** on PoSa:n tehostettu palveluasumisyksikkö Metsätähti, p. 044 720 1064.

Autolla ajo ja ajoterveys

- **Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi)** myöntää ajokortin yms., uudistaa ajokortin ja liikenneopettajaluvan sekä vahvistaa kansainvälisen ajokortin. Trafi voi myös peruuttaa ajokorttiluvan.
- **Poliisi** kuitenkin edelleen vastaa kuljettajien ajoterveyden valvonnasta, ajokieltoon määräämisestä sekä lupien peruuttamisesta.
- **Lääkäri** ottaa kantaa ajokykyyn lääketieteellisten tutkimusten ja mahdollisesti ajokokeen perusteella suhteuttaen havainnot ajoterveysvaatimuksiin.
- Lääkäri arvioi aina tilanteen ja myös sen, mitä tutkittavan omainen on soittanut ja kertonut

tutkittavan puutteellisesta ajokyvystä.

Ajokortin uudistaminen

- <https://ajokortti-info.fi/muutokset-ajokorttiin/ajokortin-uudistaminen>
- Kun ajokortin voimassaoloaika on päättymässä, ajokortti tulee uudistaa. Ajokortin voi uudistaa aikaisintaan **6 kuukautta** ennen ajokortin viimeistä voimassaolopäivää. Uudistamisen voi tehdä Ajovarman toimipisteessä tai tietyissä tapauksissa Traficomin sähköisessä asiointipalvelussa.
 - Ajovarma Kankaanpää, Tampionkatu 12, 38700 Kankaanpää. asiakaspalvelu p. 075 3239999
- Uudistaessasi ajokorttisi (ajo-oikeutesi) aikaisintaan 6 kuukautta ennen sen voimassaoloajan päättymistä, saat uuden ajokortin voimaan heti uudistamispäivästä. Se on iästäsi ja ajokorttiluokistasi riippuen voimassa 2, 5 tai 15 vuotta aiemman ajo-oikeutesi päättymisestä.

Kelan etuudet ja muu taloudellinen apu

- Eläkeläisen tuet on kerrottu oppaassa:
https://www.kela.fi/documents/10180/0/Elakkeelle_esitys_Kela.pdf/eb94994d-ee7a-4b20-9b2c-60bdc0f5ae23

Asumistuki

- Kela tukee eläkkeensaajan asumiskuluja kahden järjestelmän kautta:
 - **Eläkkeensaajan asumistukea** voit saada, jos olet pienituloinen eläkkeensaaja, joka asuu pysyvästi Suomessa vuokra- tai omistusasunnoissa. Eläkkeensaajan asumistukea haetaan omalla lomakkeella, joka toimitetaan liitteineen Kelaan.
 - Jos samassa asunnossa kanssasi asuu alle 18-vuotiaita lapsia tai muita henkilöitä kuin avio- tai avopuoliso, sinun pitää hakea **yleistä asumistukea**.
 - Jos sinä ja puolisesi saatte molemmat eläkkeensaajan asumistukeen oikeuttavia eläkkeitä tai korvauksia, haette eläkkeensaajan asumistukea yhteisesti. Tällöin Kela maksaa tuen teille puoliksi. Jos olet naimisissa ja vain puolisolasi on oikeus eläkkeensaajan asumistukeen, Kela maksaa koko tuen hänelle. Kela voi maksaa tuen

myös vuokranantajalle.

- Eläkkeensaajan asumistuen määrään vaikuttavat monet asiat, joten sen arvioiminen voi olla vaikeaa.
 - Eläkkeensaajan asumistuki on prosenttiosuus kohtuullisista asumismenoista, joista on vähennetty perusomavastuun ja tulojen mukaan määräytyvän lisäomavastuun yhteismäärä. Asumistuesta ei mene veroa.
 - Perusomavastuu on kaikille sama, lisäomavastuu on prosenttiosuus siitä perheen tulojen osasta, joka ylittää tulorajat. Jos tulosi jäävät alle tulorajojen, lisäomavastuuta ei tule.
 - Eläkkeensaajan asumistuki lasketaan seuraavan kaavan mukaan: $0,85 \text{ (kohtuulliset asumismenot - (perusomavastuu + mahdollinen lisäomavastuu))}$
 - Kohtuulliset asumismenot:
 - Jos asut omassa omakotitalossa, Kela laskee asumismenot keskimääräisten lämmitys-, vesi- ja kunnossapitokustannusten perusteella, jotka valtioneuvosto vahvistaa vuosittain. Omakotitalossa myös tontin vuokra kuuluu asumismenoihin samoin kuin asunnon hankkimiseksi ja kunnostamiseksi otettujen lainojen korot.
 - Jos asut vanhusten vuokra- tai palvelutalossa ja vuokraasi sisältyy palvelumaksuja, Kela hyväksyy asumismenoksesi vain eritellyn vuokran osuuden. Jos asut yksityisessä vanhainkodissa tai täysihoidolassa, voit saada eläkkeensaajan asumistukea eritellystä asumismenon osuudesta.
 - Voit olla vuokra-asunnossa pää- tai alivuokralaisena, kun haet eläkkeensaajan asumistukea. Kela hyväksyy asumismenoiksi vuokran. Jos lämmitys- ja vesikustannukset eivät sisälly vuokraan, Kela huomioi ne keskimääräisten kustannusten mukaan, jotka valtioneuvosto vahvistaa vuosittain.
 - Osakeasunnossa Kela hyväksyy asumismenoiaksesi vastikkeen ja sen yhteydessä maksettavan erillisen vesimaksun sekä asunnon hankkimiseksi otettujen lainojen korot. Jos lämmitys- ja vesikustannukset eivät sisälly vastikkeeseen, eikä erillistä vesimaksua makseta, Kela ottaa ne huomioon keskimääräisten kustannusten mukaan kuten vuokra-asunnossa.
- Jos olet pienituloinen etkä ole oikeutettu eläkkeensaajan asumistukeen, voit hakea yleistä

asumistukea. Kela ei maksa samanaikaisesti sekä eläkkeensaajan asumistukea että yleistä asumistukea. Jos samassa asunnossa kanssasi asuu muita henkilöitä kuin puolisosi eivätkä he ole oikeutettuja eläkkeensaajan asumistukeen, voit hakea yleistä asumistukea

- Eläkkeet, jotka oikeuttavat eläkkeensaajan asumistukeen:
 - Kelan tai työeläkelaitoksen maksama vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke (myös määräaikainen kuntoutustuki) tai leskeneläke
 - Kelan maksama takuueläke
 - tapaturmavakuutuksen tai liikennevahingon perusteella maksettava, täyteen työkyvyttömyyteen perustuva eläke tai leskeneläke
 - sotilastapaturma- tai sotilasvammalain perusteella maksettava, täyteen työkyvyttömyyteen perustuva eläke tai leskeneläke
 - vastaavat etuudet ulkomailta.
- Et voi saada eläkkeensaajan asumistukea, jos saat vain osatyökyvyttömyyseläkettä tai osa-aikaeläkettä.
- Eläkkeensaajan asumistukeen omaisuus vaikuttaa kuten ennenkin.
- Eläkeasioihin liittyviin kysymyksiin vastataan myös Kelan palvelunumerossa (020) 692 202 ma–pe klo 8.00–18.00.
- Asumistuen määrää, lomakkeita ja lisätietoja: http://www.kela.fi/asumiseen-tukea_elakkeensaajan-asumistuki.

Hoitotuki

- **Eläkettä saavan hoitotuen** tarkoitus on tukea pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan jokapäiväistä elämää, toimintakyvyn ylläpitämistä, kuntoutusta ja hoitoa.
- Pelkästään osatyökyvyttömyyseläkettä, osa-aikaeläkettä tai työttömyyseläkettä saavalla ei ole oikeutta hoitotukeen, mutta hänellä saattaa olla oikeus 16 vuotta täyttäneen vammaistukeen.
- Hoitotuen saaminen edellyttää, että sinun toimintakykysi on heikentynyt yhtäjaksoisesti **vähintään vuoden ajan**. Toimintakyvyn katsotaan olevan heikentynyt, kun sairaus tai vamma heikentää kykyäsi:

- huolehtia itsestä (esim. peseytyä tai pukeutua)
 - tehdä välttämättömiä kotitaloustöitä tai
 - asioida kodin ulkopuolella.
- Toimintakyvyn heikentymisellä ei tarkoiteta työkyvyn heikentymistä. Pelkkä avuntarve esimerkiksi kotitaloustöissä tai asioiden hoidossa ei oikeuta hoitotukeen.
 - Etuuden myöntäminen edellyttää lisäksi säännöllistä avuntarvetta esim. henkilökohtaisissa toiminnoissa, esimerkiksi peseytymisessä, pukeutumisessa tai kommunikoinnissa tai ohjauksen tai valvonnan tarvetta, esim. muistuttelua, patistelua ja silmälläpitoa arjen eri toiminnoissa.
 - Eläkettä saavan hoitotuki on porrastettu kolmeen ryhmään avuntarpeen tai ohjauksen ja valvonnan tarpeen mukaan. Hoitotukea haetaan lomakkeella: http://www.kela.fi/elaketta-saavan-hoitotuki_hakeminen. Hakemuksen liitteeksi tarvitset lääkärin C-lausunnon.

Kela Kankaanpään toimisto

- Torikatu 5, 38700 Kankaanpää
- Toimisto avoinna ti ja to klo 10.00–12.00, 13.00–15.00. Muina päivinä toimisto on suljettu.

Kelan kuntoutukset ikääntyneille

- **Ikääntyneiden monisairaiden kuntoutuskurssi, IKKU-kurssi** tarjoaa ikääntyneille mahdollisuuden omatoimisuuden ja aktiivisuuden lisääntymiseen. Kurssilla omaksuttujen asioiden avulla kukin pystyy osallistumaan oman arjen tapahtumiin. Kuntoutuskurssi on tarkoitettu ikääntyneille yli 68-vuotialille henkilöille, joiden toimintakyky ja arjessa selviytyminen ovat heikentyneet eri sairauksien takia. Kuntoutuja on jo poissa työelämästä ja asuu kotona tai palvelutalossa Länsi-Suomen alueella. IKKU-kuntoutus on alueellista, joten meillä järjestettävät kurssit on suunnattu TYKSin erityisvastuualueelle. Alue käsittää Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit. Vuoden sisällä tehdyn muistitestin (MMSE) tulos on yli 24 ja toimintakyvyn osa-alueet mahdollistavat ryhmämuotoiseen kuntoutukseen osallistumisen.
- **Aikuisille suunnatut AVH-kurssit** tarjoavat aivoverenkiertohäiriön sairastaneelle mahdollisuuden kuntoutumiseen. Neljä erilaista kurssipalvelua mahdollistavat valinnan

sopivalle AVH-kurssille. Kysy kuntoutuksesta Kela: henkilöasiakkaat 020 692 205, viranomaislinja 020 692 235.

- AVH-kuntoutuskurssi, jos kuntoutuksen tarve on laaja-alainen.
 - Kommunikaatioon painottuva AVH-kurssi, jos kuntoutuksen tarve liittyy puheentuoton tai puheen ymmärtämisen alueelle.
 - Painokevennetyn kävelyn AVH-kurssi kuntoutujille, joilla kävely on vaikeutunut ja joiden arvioidaan kuntoutuksen avulla kykenevän kävelemään itsenäisesti apuvälineen avulla tai ilman sitä.
 - Käden tehostetun käytön AVH-kurssi kuntoutujille, joilla käden toimintakyky on heikentynyt ja jotka ovat motivoituneita tavoitteelliseen käden harjoitteluun.
- **Omaishoitajien kuntoutuskurssit ja omaishoitajien parikurssit.** Hakijan ei tarvitse olla omaishoidon tukea saava. Kurssit järjestetään kahden tai kolmen kerran jaksoissa viisi päivää kerrallaan.
 - **Veteraanikuntoutus** sotainvalideille, rintamaveteraaneille, sekä heidän puolisoilleen tai leskille, Lotille ja Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleille.
 - Eri sairauksien sopeutumisvalmennuskurssit, joiden tavoitteena on tukea valmiuksia mahdollisimman täysipainoiseen elämään sairaudesta tai vammasta huolimatta. Saat hyödyllistä tietoa sekä tukea selviytymiseen sairauden tai vamman kanssa. Esim. reumasairaudet, MS -tauti, Parkinsonin tauti, sepelvaltimotauti, tule-sairaudet, aivovamma, dialyysi, elinsiirto.
 - Kelan maksusitoumuksella kuntoutus on maksutonta. Matkakulut kuntoutuja maksaa itse. Yksilökuntoutukseen voit hakea ympäri vuoden.
 - Kelan kuntoutukseen haetaan seuraavasti:
 - 1. Täytä Kelan kuntoutushakemus**
 - Hakemus KU104, mikäli haet vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta.
 - Hakemus KU132, mikäli haet moniammatillista yksilöllistä kuntoutusta.
 - 2. Liitä hakemuksen mukaan joko kuntoutussuunnitelma, B-lääkärintlausunto tai vastaava lääketieteellinen selvitys,** josta selviää kuntoutukseen hakeutumisen peruste, toimintakyky sekä suositeltu kuntoutus. Mikäli sinulla ei vielä ole tällaista, hakeudu sinua hoitavalle julkisen terveydenhuollon lääkärille ja kerro kuntoutustarpeestasi.
 - 3. Toimita hakemus liitteineen Kelan toimistoon.**
 - Tarvittaessa esimerkiksi Kankaanpään kuntoutuskeskuksen toimisto neuvoo

kuntoutukseen hakemiseen liittyvissä asioissa. Soita kuntoutustoimistoon, p. 050 394 7524 tai lähetä sähköpostia osoitteeseen kuntoutustoimisto@kuntke.fi.

- Kun Kela tekee päätöksen, tieto myönteisestä päätöksestä tulee sekä sinulle että valittuun kuntoutuspaikkaan.

Matkakulut

- Kela korvaa osan julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksista, kun matka on tehty sairauden vuoksi.
- Kela korvaa myös kuntoutukseen tehtyjä matkoja, kun kuntoutus perustuu Kelan tai julkisen terveydenhuollon kuntoutuspäätökseen.
- Korvausta maksetaan omavastuun ylittävältä osalta.
- Matkakorvaus myönnetään asiakkaan vakinaisesta kotiosoitteesta asiakasta **lähimpänä olevaan hoitopaikkaan**, josta asiakas voi saada tarpeellisen hoidon. Yleensä lähin hoitopaikka on oman kunnan pääterveyskeskus.
- Matkat korvataan halvimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaan huomioiden asiakkaan sairaus tai terveydentila sekä liikenneolosuhteet.
- Jos sairaus, vaikea vamma tai liikenneolosuhteet edellyttävät erityisajoneuvon, esimerkiksi taksin tai oman auton käyttöä, korvaus voidaan maksaa erityisajoneuvon käytöstä aiheutuneiden kustannusten mukaan. Kela korvaa myös sairauden tutkimuksesta ja hoidosta tai Kelan kuntoutuksesta aiheutuneita matkakuluja.

Näin tilaat taksin

- Tilaa taksi **keskitetystä tilausnumerosta, Satakunta 0800 120 001 Lounais-Suomen Taxidata Oy Taxidata.fi, palaute@taxidata.fi**. Saat matkakorvauksen heti taksissa ja vältyt korotetulta omavastuulta.
- Jos sinulla on oikeus Kelan korvaamaan taksimatkaan, tilaa taksi alueellisesta tilausnumerosta. Saat matkakorvauksen heti taksissa ja maksat matkastasi enintään 25 euron omavastuun. Jos tilaat taksin muulla tavoin, Kela ei korvaa matkaasi.
 - Tilaa matka edeltävänä päivänä viimeistään klo 14.00. Tilaa matka alueellisesta

numerosta myös silloin, kun tarvitset taksia äkillisesti tai olet unohtanut tilata taksin edellisenä päivänä. Voit tilata samalla kertaa kaikki tiedossasi olevat matkat seuraavan 14 vuorokauden ajalle.

- Puhelun yhteydessä saat tiedon, mihin aikaan auto noutaa sinut. Samassa kuljetuksessa voi olla myös muita matkustajia, mikä saattaa vaikuttaa matkustusaikoihin. Lue lisää matkojen yhdistelystä.
- Jos taksi ei saavu sovittuna aikana, soita uudelleen alueelliseen tilausnumeroon.
- Jos tilaamasi matkaan tulee muutoksia tai se peruuntuu, ilmoita siitä viipymättä alueelliseen tilausnumeroon.
- Muista näyttää autoilijalle Kela-korttisi ennen matkan alkamista.
- Voit tilata yhdellä tilauspuhelulla kaikki tiedossasi olevat matkat seuraavan 14 vuorokauden ajalle. Jos tiedossasi on käyntiluontoinen matka, voit tilata sen meno-paluumatkana. Tällöin sinun tulee osata arvioida lähtöaika paluumatkalle.
- Kun tilaat taksin, sinulta kysytään seuraavia matkan järjestämiseen liittyviä tietoja:
 - peruste taksin käytölle (terveydentila tai puutteelliset liikenneolosuhteet)
 - nimi ja henkilötunnus
 - osoite, josta auto noutaa sinut
 - matkan määränpää (esim. sairaala)
 - kellonaika, jolloin sinun tulee olla perillä hoitoyksikössä
 - mahdolliset apuvälineet ja apteekissa käynti
 - mahdollinen saattaja
 - puhelinnumero, josta sinut tavoittaa matkaan liittyvissä asioissa.

Miten toimin, jos tilattu taksi ei tule ja joudun tekemään matkan muulla tavoin?

- Tilausvälityskeskus vastaa siitä, että kaikki maakunta-alueen asiakkaat saavat taksin tilauksensa mukaisesti.
- Jos tilausvälityskeskus ei pysty järjestämään ennalta sovittua taksimatkaa, jolloin joudut

turvautumaan muuhun matkustustapaan, ota yhteyttä tilausvälityskeskukseen.

- Tilausvälityskeskus korvaa sinulle muulla tavoin tehdystä matkasta aiheutuneet tarpeelliset kustannukset täysimääräisesti.

Vakiotaksiasiakkuus

- Vakiotaksiasiakkuus voidaan myöntää ainoastaan silloin, kun terveydenhuolto on antanut pitkäaikaisen todistuksen oikeudesta taksin käyttöön (Todistus matkakorvausta varten, SV 67). Yksilökohtaisen harkinnan jälkeen Kela lähettää sinulle kirjeen, jossa kerrotaan, voitko käyttää vakiotaksia eli oletko saanut vakiotaksiasiakkuuden.
- Kun olet saanut vakiotaksiasiakkuuden, ole yhteydessä oman alueesi tilauskeskukseen selvittääksesi, onko sinulla mahdollisuutta saada vakiotaksi käyttöösi.
- Edellytyksenä on, että tilausvälityskeskus pystyy osoittamaan sinulle tietyn kuljettajan tai aiemmin käyttämäsi kuljettaja kuuluu Kelan nykyisiin palveluntuottajiin.

Omavastuu

- Maksat yhdensuuntaisesta matkasta enintään **25 euron** omavastuun.
- Kela korvaa sen ylittävät kustannukset. Jos matkasi maksaa vähemmän kuin omavastuun, maksat nämä kustannukset kuljettajalle. Myös tämä matkakustannus kerryttää vuosiomavastuuta (300 e).
- Oman auton käytöstä korvaus on 0,20 e/km omavastuun ylittävältä osalta

Vuosiomavastuu eli matkakatto

- Jos itse maksamasi matkakustannukset ylittävät kalenterivuoden aikana 300 euroa, et maksa loppuvuoden matkoistasi mitään. Matkakattoon lasketaan mukaan yksittäisten matkojen omavastuut ja niitä pienemmät kustannukset.
- Jos teet matkan omalla autolla tai julkisilla kulkuvälineillä, muista hakea korvausta myös omavastuuta pienemmistä matkakustannuksista. Korvaus pitää hakea 6 kuukauden kuluessa matkan tekemisestä.

Vuosiomavastuukortti

Kela seuraa vuosiomavastuun täyttymistä. Kun se on täytynyt, saat postitse vuosiomavastuukortin (SV 191). Kun näytät korttia, sinun ei tarvitse maksaa taksin kuljettajalle omavastuuta matkasta. Vuosiomavastuun täyttymisen jälkeen tarvitset kuitenkin todistuksen siitä, että sinulla on oikeus käyttää taksia (Todistus matkakorvausta varten, SV 67).

Voit tulostaa Kelan asiointipalvelusta väliaikaisen todistuksen vuosiomavastuun täyttymisestä heti, kun vuosiomavastuusi on vahvistettu ja tieto siitä postitettu sinulle. Voit myös ottaa kuvan asiointipalvelun näyttöruudusta, jolla väliaikainen todistus on. Tällä todistuksella tai kuvalla voit osoittaa taksinkuljettajalle, että vuosiomavastuu on täytynyt. Kun saat vuosiomavastuukortin postitse, ota se heti käyttöösi.

Jos sinulta peritään matkasta omavastuu, vaikka vuosiomavastuusi olisi täytynyt, Kela palauttaa liikaa perityt omavastuut sinulle ilman erillistä hakemusta.

Perustoimeentulotuki eläkeläisille

- Jos eläkkeesi ja asumistukeesi eivät riitä asumisen ja elämisen kuluihin, voit hakea Kelasta **perustoimeentulotukea**.
- Ennen kuin haet perustoimeentulotukea, selvitä mahdollisuutesi saada eläkeläisten ensisijaisia etuuksia. Niitä ovat esimerkiksi Kelan maksamat eläkkeet, eläkkeensaajan asumistuki tai eläkettä saavan hoitotuki. Ensisijaisia etuuksia ovat myös työeläkkeet ja ulkomaan eläkkeet.
- Eläkettä saavan hoitotuki ei pienennä perustoimeentulotukeasi.
- Jos asut kunnan järjestämässä palveluasunnossa, sinulta voidaan periä asumisesta vuokran lisäksi asiakasmaksua. Lisäksi asiakasmaksua voidaan periä sinulle järjestetyistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.
- Osa asiakasmaksuista voidaan hyväksyä perustoimeentulotuessa menoina, jos et saa niistä maksuvapautusta tai alennusta kunnasta. Kysy lisätietoa maksuvapautuksesta kunnasta.
- Perustoimeentulonhakeminen: <http://www.kela.fi/toimeentulotuki-nain-haet>
- Jos tarvitset kiireellisesti toimeentulotukea ja maksusitoumuksen lääkkeisiin, ole yhteydessä Kelan toimistoon tai palvelunumeroon puh. 020 692 207. Kela käsittelee kiireelliseksi arvioidut hakemukset viimeistään 2. arkipäivänä hakemuksen saapumisesta.

Lääkkeet perustoimeentulotuessa ja maksusitoumus apteekkiin

- Saat yleensä myönteisen perustoimeentulotukipäätöksen yhteydessä sähköisen maksusitoumuksen lääkkeisiin. Maksusitoumus on aina henkilökohtainen. Kela myöntää paperisen maksusitoumuksen vain, jos sinulla ei ole suomalaista henkilötunnusta.
- Voit myös jättää maksusitoumuksen käyttämättä ja maksaa lääkkeet itse, jolloin ne voidaan huomioida toimeentulotuen menoina samoilla perusteilla kuin myönnettäessä maksusitoumusta lääkkeisiin. Silloin et kuitenkaan saa myöskään suorakorvausta apteekista, vaan sinun tulee itse hakea korvaus myöhemmin Kelasta.

Sairaanhoitokorvaukset

- Kela korvaa osan kustannuksista, jotka aiheutuvat käynnistä yksityisessä terveydenhuollossa, jos tutkimukset ja hoidot ovat tarpeellisia asiakkaan sairauden vuoksi. Myös videoyhteyden välityksellä annetuista hoidoista maksetaan korvaus.
- Korvaus maksetaan tarpeellisista sairauden hoidon kustannuksista. Tarpeellisena hoitona pidetään sairauden vuoksi annettua yleisesti hyväksytyyn hyvän hoitokäytännön mukaista hoitoa.
- Korvattavia tutkimuksia ja hoitoja ovat
 - laboratoriotutkimukset
 - radiologiset tutkimukset
 - fysioterapia
 - psykologiset tutkimukset
 - sairaanhoitotoimenpiteet
 - säde- ja sytostaattihoidot
- Tutkimuksen ja hoidon korvaaminen edellyttää, että tutkimus ja hoito on tehty vuoden kuluessa lääkärin määräyksestä. Tietokonetomografia- ja magneettitutkimusten korvaaminen edellyttää, että tutkimuksen on määrännyt potilasta hoitava erikoislääkäri.
- Et saa sairaanhoidon korvauksia, jos olet saanut terveystieteiden keskus- tai sairaalalääkärin läheteen yksityislääkärin tutkimuksiin. Tällöin tutkimusten kustannukset maksaa kunta tai potilas itse.
- Kela korvaa kuitenkin terveystieteiden keskus- tai sairaalalääkärin läheteellä annetun fysioterapian,

lymfaterapian ja ihosairauksien valohoidon kustannuksia. Lymfaterapia korvataan vain tiettyjen lääketieteellisten edellytysten täyttyessä.

- Kela ei korvaa:
 - julkisen terveydenhuollon kustannuksia
 - yksityisten laitosten perimiä toimistokuluja
 - leikkaussalimaksuja
 - sairaaloiden hoitopäivämaksuja
 - poliklinikkamaksuja
 - ennaltaehkäisevän hoidon maksuja (lukuun ottamatta hammashoitoa)
 - yksityisen sairaanhoidon kustannuksia, jos olet hoidossa julkisessa sairaalassa tai laitoksessa
 - Kela ei korvaa lääkärinlausuntoja, jotka on kirjoitettu ajokorttia tai eläkkeen tai kuntoutuksen hakemista varten.
 - Veteraanit saavat korvauksia myös proteettisen työn kustannuksista.
- Kelalta voit saada korvauksia myös **reseptilääkkeistä**. Lääkkeitä korvataan kolmessa korvausluokassa. Apteekki vähentää suoraan korvauksen lääkkeen hinnasta Kela-korttia näyttämällä. Jos kortti ei ole mukana, korvausta voi hakea takautuvasti enintään puoli vuotta ostopäivästä.

Takuueläke

- **Takuueläke** turvaa Suomessa asuvalle henkilölle vähimmäiseläkkeen (834,52 e/kk), jos kaikki hänen eläkkeensä ennen verotusta ovat yhteensä enintään 827,78 e/kk. Tuloraja ja vähimmäiseläke jäävät kuitenkin tätä pienemmäksi, jos henkilö on varhennetulla vanhuuseläkkeellä.
- Täyden takuueläkkeen saat, jos sinulla ei ole mitään muita eläkkeitä.
- Takuueläkettä pienentävät kaikki muut eläkkeet Suomesta ja ulkomailta. Ne vähennetään takuueläkkeen täydestä määrästä täysimääräisinä. Laissa on tarkka luettelo takuueläkkeestä vähennettävistä eläkkeistä. Niihin kuuluvat esimerkiksi työeläke, kansaneläke,

leskeneläkkeet ja tapaturmaeläkkeet.

- Takuueläkettä eivät pienennä
 - eläkettä saavan hoitotuki
 - rintamalisä
 - eläkkeen lapsikorotus
 - ansiotulot
 - pääomatulot
 - omaisuus
 - kunnan maksama omaishoidon tuki.
- Takuueläke vaikuttaa asumistukeen ja perheen mahdollisesti saamaan toimeentulotukeen samoin kuin muutkin eläkkeet.

Valtakirja Kelaan

- Voit valtuuttaa toisen henkilön asioimaan puolestasi, jos sinun on itse hankala hoitaa Kela-asioitasi. Voit antaa valtuutuksen kätevimmin täyttämällä valtakirjalomakkeen: Valtakirja asioiden hoitamista varten Kelassa (VAL3), <https://www.kela.fi/documents/10192/3861304/VAL3.pdf>
- Poikkeuksellisesti ja kertaluontoisesti esim. puhelinpalvelussa voit antaa toiselle henkilölle valtuutuksen hoitaa asiaasi myös suullisesti. Kela tarkistaa tällöin sekä valtuutetun että valtuuttajan henkilöllisyyden.

Kotitalousvähennys ja muut verotusasiat

- Kotitalousvähennyksen saa henkilö, joka maksaa kotonaan tai vapaa-ajan asunnossaan tehdystä työstä ulkopuoliselle työntekijälle palkkaa tai työkorvausta. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/kotitalousvahennys/>
- Palvelunumero esimerkiksi kausiveroilmoitukset puh. 020 697 066.

- Kotitalousvähennystä pitää hakea itse. http://vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet
- Yksityiset palveluntuottajat voivat tarjota ikääntyneelle verotonta sosiaalipalvelua. Veroton sosiaalipalvelu edellyttää, että palveluntuottaja on sopinut asiasta PoSa:n kanssa. Palveluntuottaja huolehtii itse asiakkaan kanssa tehtävästä palvelusuunnitelmasta ja omavalvontasuunnitelman ajan tasalla pitämisestä.

Kuljetuspalvelu

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu

- Sosiaalihuoltolain (2014/1301) 23 § mukainen liikkumista tukeva palvelu on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioiden tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.
- Kuljetuspalvelua voidaan myöntää ensisijaisesti henkilölle, joilla itsellä ei ole toimintakykyrajoitteiden lisäksi taloudellisia mahdollisuuksia taksipalvelujen käyttöön.
- Palvelun myöntämisessä noudatetaan yhtenäisiä tulorajoja.
 - Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun päätöksentekoon vaikuttavat palvelun tarve, hakijan ikä ja hakijan säännölliset bruttotulot kuukaudessa.
 - Lisäksi päätöksentekoon vaikuttavat käytettävissä oleva määräraha.
 - Bruttotuloraja yksin asuvalla henkilöllä on 1150 euroa/kk ja säästöraja 5000 euroa. Bruttotuloraja pariskunnalla on 2000 euroa/kk ja säästöraja 8000 euroa.
- Sosiaalihuoltolain mukaista liikkumista tukevaa palvelua haetaan kuljetuspalveluhakemuksella, jonka saa kuntien peruspalvelukeskuksista ja PoSan verkkosivuilta (www.eposa.fi/lomakkeet).
- Kuljetuspalveluhakemus toimitetaan liitteineen kunnan peruspalvelukeskukseen aikuispalvelujen viranhaltijalle, joka tekee kuljetuspalvelusta päätöksen.
- Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelupäätös on voimassa kalenterivuoden loppuun.

Palveluun ei ole subjektiivista oikeutta

- PoSa:ssa palvelun myöntämisen perusteet:
 1. Hakija on täyttänyt 70 vuotta

2. Hakemuksen liitteenä on lääkärintodistus tai muu hyväksyttävä selvitys hakijan alentuneesta toimintakyvystä
 3. Hakemukseen liitetään tuloseelvitys bruttotuloista.
- Palvelu on henkilökohtainen eli asianosaisten tulee olla aina itse mukana matkassa.
 - Invataksin käyttöluja myönnetään tarvittaessa erikseen.
 - Kuljetuksessa voi olla mukana myös yksi perheenjäsen tai muu henkilö esim. saattajana tai avustajana, jolta ei peritä erikseen omavastuusuutta.
 - Sosiaalihuoltolain mukaan myönnetty kuljetuspalvelumatkat voivat suuntautua pääasiassa vain oman kunnan alueelle.
 - Mikäli lähin suurempi asiointikeskus sijaitsee kuitenkin naapurikunnan alueella, voi yksi matka kuukaudessa suuntautua sinne (eli kaksi yhdensuuntaista matkaa).
 - Matkoja myönnetään asiakkaalle hakemuksessa ilmoitetun tarpeen mukainen määrä, kuitenkin enintään 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.
 - Sosiaalihuoltolain mukaisella kuljetuspalvelulla tarkoitetaan asioimis- ja virkistysmatkojen suorittamista taksilla.
 - Tällä kuljetuspalvelulla ei korvata sairaanhoitoon liittyviä matkoja (lääkärikäynneistä, erilaisista tutkimuksista, hoidoista ja kuntoutuksesta aiheutuvia matkoja), vaan nämä matkat kuuluvat Kelan Sairausvakuutuslain (1963/364) korvauksen piiriin.
 - Asiakas vastaa toteutuneiden matkojen määrän seurannasta kuukausittain. Asiakkaan tulee näyttää kuljetuspalvelun seuratakortti liikennöitsijälle ennen matkan alkua. Liikennöitsijä kuittaa nimikirjaimillaan suoritettun matkan, jotta myönnettyjen matkojen määrä kuukaudessa ei ylitä (seuratakorttia on säilytettävä toteutuneesta kuukaudesta seuraavan kuukauden ajan). Seuratakortit asiakas pitää itsellään.

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

- Vaikeavammaiselle henkilölle myönnetään kohtuulliset kuljetuspalvelut vammaispalvelulain (1987/380) 8 § 2 momentin mukaisesti.
- Vammaispalveluasetuksen 6 §:n mukaan vammaispalveluasetuksen 5 §:ssä tarkoitettulle vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä kuljetuspalveluja siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi haettu määrä matkoja tai vähintään kahdeksantoista (18) yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa, asiointi- ja virkistysmatkaa kuukaudessa.

- Kuljetuspalvelulla ei korvata sairaanhoitoon liittyviä matkoja (lääkärikäynneistä, erilaisista tutkimuksista, hoidoista ja kuntoutuksesta aiheutuvia matkoja), vaan nämä matkat kuuluvat Kelan Sairausvakuutuslain (1963/364) korvauksen piiriin.
- Vaikeavammaisuus tulee näyttää toteen:
 1. Lääkärinlausunnolla, jossa nimenomaan otetaan kantaa asiakkaan vaikeavammaisuuteen ja liikuntakykyyn (esteet ja rajoitteet vrt. joukkoliikennevälineiden käyttö) sekä kuvataan asiakkaan toimintakykyä. Lääkärinlausuntona on C-lausunto tai vastaava lausunto.
 2. Päätöksentekijän arviolla (kotikäynti) asiakkaan suoriutumisesta arjen tilanteissa / toimintakyvystä suhteessa liikkumiseen.
 3. Lisäksi tarvittaessa terveydenhoitajan tms. alan asiantuntijan lausunnolla.
- Palvelu on henkilökohtainen ja se myönnetään toistaiseksi voimassaolevaksi.
- Asiakkaalta peritään kustakin yhdensuuntaisesta matkasta erikseen omavastuuosuus asiakasmaksuasetuksen (1992/912) 6 §:n mukaan voimassa olevan linja-autotaksan mukaisesti eli sen verran kuin vastaavat kilometrit maksaisivat kyseiselle asiakkaalle linja-autoa käyttäen.
 - Taksi laskuttaa omavastuuosuuden suoraan asiakkaalta matkan päätyttyä.
- Palvelua haetaan kuljetuspalveluhakemuksella, jonka saa kuntien peruspalvelukeskuksista ja PoSan verkkosivuilta (www.eposa.fi/lomakkeet). Hakemus palautetaan liitteineen hakemuslomakkeen ohjeen mukaisesti. Myönteisen kuljetuspalvelupäätöksen saaneelle asiakkaalle toimitetaan päätöksen liitteenä kuljetuspalvelukortti sekä matkojen seurantakortit kullekin kalenterikuukaudelle.
 - Sekä kuljetuspalvelukortti että matkojen seurantakortti on esitettävä taksinkuljettajalle aina ennen matkan alkamista.
- PoSa:n käytännön mukaisesti matkojen tulee suuntautua seuraavasti:
- Kankaanpää: Honkajoki, Ikaalinen, Jämijärvi, Karvia, Pori, Parkano, Pomarkku, Sastamala, Siikainen
- Jämijärvi: Ikaalinen, Kankaanpää, Parkano
- Siikainen: Honkajoki, Isojoki, Kankaanpää, Merikarvia, Pomarkku, Pori
- Karvia: Honkajoki, Jalasjärvi, Kankaanpää, Kauhajoki, Parkano
- Honkajoki: Isojoki, Kankaanpää, Karvia, Kauhajoki, Siikainen
- Pomarkku: Kankaanpää, Lavia, Pori ja Siikainen
- Asiakas sekä kuljetussopimuksen tehnyt liikennöitsijä huolehtivat matkojen määrästä

kuukausittain ns. seurantakortin avulla, mihin liikennöitsijä kuittaa nimikirjaimillaan suoritettun matkan, jotta myönnettyjen matkojen määrä kuukaudessa ei ylitä (seurantakorttia on säilytettävä toteutuneesta kuukaudesta seuraavan kuukauden ajan). Kortista asiakas vastaa itsenäisesti.

Kuljetus sairaalasta jatkohoitopaikkaan tai kotiin

- Satasairaalasta potilassiirtokuljetukset terveyskeskuksen osastolle tapahtuvat siirtokuljetuksina.
- Satasairaalasta siirto kotiin tai asumispalvelupaikkoihin tapahtuu Kela-taksilla

Kuntoutuminen

- Kuntoutusohjaaja neuvoo, ohjaa ja tukee sinua ja läheisiäsi muuttuneessa elämäntilanteessa. Kuntoutusohjaajalta saat tietoa sairautesi tai vammaasi liittyvistä asioista. Niitä voivat olla esimerkiksi: hoito, apuvälineet, kuntoutusmahdollisuudet ja sosiaaliturva. Kuntoutusohjaaja tiistai, keskiviikko ja perjantai, Puh. 044 577 3287.
- PoSa:ssa yli 65-vuotiaille neuvoja kuntoutumisesta saa myös fysioterapian osastolta 044 577 3285
- PoSa:ssa kuntoutusta ja fysioterapiahoitoja annetaan lääkärin läheteellä ja käytössä on lähetejono.
 - Fysioterapiassa käytettävien menetelmien tarkoituksena on ohjata asiakasta vastuun ottamiseen omasta terveydestään ja löytää yhdessä asiakkaan kanssa keinoja, joiden avulla asiakas voi itse edistää päivittäistä toimintakykyään. Käytössä on myös ryhmämuotoista toimintaa.
 - Läheteellä toteutettavista fysioterapiakäynneistä 18 vuotta täyttänyt asiakas maksaa käyntimaksun, ellei hänellä ole vapaakorttia.
 - Veteraanikuntoutusta järjestetään myös terveyskeskussairaalan osastolla.
- Kuntoutuskeskukset järjestävät ikäihmisten kuntoutuspalveluita veteraaneille ja sotainvalideille yhteistyössä Valtiokonttorin kanssa ja Kelan kuntoutuskursseja ikääntyneille henkilöille, jotka asuvat kotona tai palvelukeskuksissa.

Liikunta

- **Honkajoen** kunnassa on hyvät liikuntamahdollisuudet. Kirkonkylän välittömässä läheisyydessä on valaistu pururata (1, 2 ja 5 km:n lenkit), talvella lenkit toimivat hiihtolatuina. Monitoimitalo Honkalassa on hyvät sisäliikuntamahdollisuudet, käytössä on myös kuntosali. Lisätietoja vapaa-ajan ohjaajalta puh. 040 520 3705/Minna Kurki
- **Jämijärvellä** on tarjolla kuntosaliohjausta kaikenikäisille eläkeläisille. Kunta järjestää myös kaikille avoimia vanhusten jumppia. Lisätietoja vapaa-aikasihteeriltä puh.0500 591 772.
- **Kankaanpäässä** liikuntapaikat ovat kaikenikäisten käytettävissä lähes maksutta. Maksullisia palveluita ovat uimahalli ja kuntosali. Tiistaisin on avoin vesijumppa Kuntoutuskeskuksella. Uimahallin vesijummat (sis. käynnin hintaan): ti 14.00 – 14.45, ke 20.00 – 20.45, to 14.00 – 14.45 sekä 18.00 – 18.45 ja perjantai 14.00 – 14.45. Liikuntakeskus on avoinna joka päivä. Kuntoradat, sekä kattavat pyöräily- ja kävelyreitit kannustavat omaehtoiseen liikuntaan. Myös sivukylät on huomioitu liikuntapalveluissa ja paikalliset kyläyhdistykset tai vanhempainyhdistykset huolehtivat liikuntapaikkojen kunnossapidosta. Liikuntapalveluilla on ohjattua liikuntaa myös ikäihmisille. Kysyntää on enemmän kuin on ryhmiin voitu ottaa. Tiedottaminen tapahtuu paikallislehden, internetsivujen, sisäisen viestinnän sekä Petäjäopiston ohjelmalehtisen kautta. Senioriliikkuville on useita erilaisia ryhmiä: [http://www.kankaanpaa.fi/liikuntapalvelut/ohjatut liikuntaryhmat](http://www.kankaanpaa.fi/liikuntapalvelut/ohjatut_liikuntaryhmat). Liikuntakeskuksen neuvonta puh. 044 577 2680, vapaa-aikapalvelut@kankaanpaa.fi
- **Karviassa** Karvian koululla on Petäjäopiston jumppia ikääntyneille, kuntosali on varustettu ikäihmisille sopivilla laitteilla. Veteraanien yleisurheilu, miesten ja naisten jummat sekä tuolijummat ovat kuntosaliharjoittelun lisäksi erittäin suosittuja. Liikuntatoimi järjestää kuntosaliohjausta ikäihmisille ja myös liikuntarajoitteisille. Nuoriso- ja kulttuurisihteerit puh. 044 772 7402, liikuntasihteerit puh. 044 772 7513.
- **Pomarkussa** Uusi monitoimitalo on esteetön ja erityisliikunnan mahdollistava ja siellä on myös moderni kuntosali. Vapaa-aikatoimi järjestää ohjattua sisäliikuntaa. Liikuntapaikat palvelevat kaikenikäisiä, valaistu kuntorata-latu on ikäihmisten käytössä ahkerasti. Latuverkkoa (n. 30 km) pidetään talvisin kunnossa. Ikäihmisten suosiossa on rautatielatu (Honkakoski-Pomarkku-Torpankorpi), joka on tasainen latu-ura. Urheilukentällä on erillinen

bocciakenttä ja talvisin sitä voi harrastaa sisätiloissa. Liikuntamahdollisuuksista voi kysyä esimerkiksi vapaa-aikasihteeriltä 0405 237 758.

- **Siikaisissa** ikäihmiset voivat käyttää kunnan liikuntahallia, yleisurheilukenttää ja Eteläpään liikuntaympäristöä. Kansalaisopisto järjestää ohjattua toimintaa ja liikuntahallin kuntosali on ilmainen 65 vuotta täyttäneille. Vapaa-aikasihteeri puh. 044 720 1036.
- Kankaanpään Seudun Vammaisjärjestöt Ry, **Kaseva** on alueellisten vammais- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys. Kaseva järjestää esimerkiksi tuolijumppaa ja vesijumppaa. Maanantaisin on KaSeVan vesijumppa Kuntoutuskeskuksella. Kasevassa on myös saatavilla vapaaehtoistyöntekijöitä ystävä- ja avustajatoimintaan. Toimisto on avoinna ma-pe klo 9.00–15.00 Torikatu 9, perjantaisin toiminta Tähti-ryhmässä. <http://kasevary.fi/toiminnot/> puh. 0407 717 425.

Postin palvelut

- Liikuntaesteisellä ja yli 75-vuotiaalla on oikeus saada pyynnöstään postinsa jaetuksi joko tontin rajalle ajo- tai kulkuliittymään sijoitettuun postilaatikkoon tai huoneistokohtaisesti postiluukkuun. Palvelu tarjotaan vain postinsaajan vakituiseen osoitteeseen. Vakituksella osoitteella tarkoitetaan postinsaajan ensisijaista, toistaiseksi voimassa olevaa osoitetta, joka on tosiasiaa postinsaajan pääasiallinen osoite.
- Erityistalousjakelun edellytys on se, että jokainen saman talouden postinsaajista on oikeutettu palveluun. Kuitenkin liikuntaesteinen tai 75 vuotta täyttänyt postinsaaja, joka yhteistaloudessa asuessaan joutuu säännönmukaisesti tai toistuvasti olemaan yksin, siten että hänen postin noutamisensa huomattavasti vaikeutuu, on myös oikeutettu erityistalousjakeluun.
- Muun kuin korkean iän aiheuttaman liikuntaesteisyyden toteamiseen asiakasta pyydetään esittämään lääkärilausunto, josta tämä käy ilmi.
- Palvelu koskee postin perusjakelua eli päivällä tehtävää postinjakelua, ei sanomalehtien varhaisjakelua tai pakettien jakelua. Sanomalehtien varhaisjakelun linjaa aina paikallinen lehtiyritys. Paketit jaetaan puolestaan Postin palveluehtojen mukaan; lähettäjä voi valita halutessaan palvelun, jossa paketti toimitetaan vastaanottajalle kotiovelle. Postista noudettaville paketeille puolestaan vastaanottaja voi tilata maksullinen kotiinkuljetuksen.

- Tilaaminen, yli 75 v.
 - Tee yli 75-vuotiaan jakelupalvelusta sopimiseksi palvelupyyntö verkkolomakkeella tai
 - ole yhteydessä Postin asiakaspalveluun
- Postin kotipalvelut <https://minun.posti.fi/kotipalvelut/palvelut-lyhyesti>.

Potilaana terveydenhuollossa

Perusterveydenhuolto

- **Peruspalvelukeskus Honkajoki**, Lääkäritie 12, 38950 Honkajoki
 - Vastaanotto-, lääkäri- ja laboratoriopalvelut ajanvaraus ma-to klo 8-16, pe klo 8-14, p. 040 652 4340
 - Numerossa on takaisinsoittojärjestelmä. On erittäin tärkeää, että soittaja kuuntelee viestin loppuun ja toimii ohjeen mukaisesti.
 - Näytteenotto tiistaisin ja torstaisin ajanvarauksella klo 7:30–9:10.
- **Peruspalvelukeskus Jämijärvi**, Peijarintie 8, 38800 Jämijärvi
 - Vastaanotto-, lääkäri- ja laboratoriopalvelut ajanvaraus ma-to klo 8-16, pe klo 8-15, p. 040 652 4340
 - Numerossa on takaisinsoittojärjestelmä. On erittäin tärkeää, että soittaja kuuntelee viestin loppuun ja toimii ohjeen mukaisesti.
 - Näytteenotto tiistaisin ja torstaisin ajanvarauksella klo 7:30–9:30.
- **Peruspalvelukeskus Tapala Kankaanpää**, Tapalankatu 20, 38700 Kankaanpää
 - **MA-PE klo 8-15 NUMEROSSA 02 577 3265** (neuvonta, lääkärien ja hoitajien terveysasemapalvelut)
 - Samasta numerosta saat apua sekä kiireellisissä että kiireettömissä asioissa.
 - **Kiireelliset, päivystyshoitoa vaativat asiat virka-ajan ulkopuolella: Ma-pe klo 15-20 ja la-su sekä arkipyhäisin klo 8-18 numerossa 044 577 3245**

- Kiireittämiä asioita hoidetaan vain virka-aikana.
- **Laboratorion** ajanvaraus verkossa <https://ajanvaraus.satadiag.fi/> tai soittamalla p. 026276410 maanantaista perjantaihin kello 10.00–15.00. **Röntgeniin** vain lääkärinläheteellä (myös yksityislääkärin), ajanvaraus puh. 044 577 3280, rtg ja ultraäänitutkimukset klo 7.30–16. **Tähystystutkimukset** puh. 044 577 3272. Kankaanpään terveyskeskuksessa työskentelee yksi toimintaterapeutti. **Toimintaterapia** toteutuu vastaanotolla ja terveyskeskuksen vuodeosastoilla. Tarvittaessa myös kotikäyntejä, puh. 040 652 4213.
- **Peruspalvelukeskus Karvia**, Iltaruskonkatu 1, 39930 Karvia
 - Vastaanotto-, lääkäri- ja laboratoriopalvelut ajanvaraus ma-to klo 8-16, pe klo 8-14, p. 040 652 4340.
 - Numerossa on takaisinsoittojärjestelmä. On erittäin tärkeää, että soittaja kuuntelee viestin loppuun ja toimii ohjeen mukaisesti
 - Näytteenotto tiistaisin ja torstaisin ajanvarauksella klo 7:30–9:30.
- **Peruspalvelukeskus Pomarkku**, Pitkäkuja 9, 29630 Pomarkku
 - Vastaanotto- ja lääkäripalvelut ajanvaraus ma-to klo 8-16, pe klo 8-14 vaihde / ajanvaraus, p. 040 652 4340
 - Numerossa on takaisinsoittojärjestelmä. On erittäin tärkeää, että soittaja kuuntelee viestin loppuun ja toimii ohjeen mukaisesti.
 - **Laboratorion** ajanvaraus verkossa <https://ajanvaraus.satadiag.fi/> tai soittamalla p. 026276410 maanantaista perjantaihin kello 10.00-15.00.
- **Peruspalvelukeskus Siikainen**, Metsäpirtintie 7, Siikainen
 - Vastaanotto-, lääkäri- ja laboratoriopalvelut ajanvaraus ma-to klo 8-16, pe klo 8-14, p. 040 652 4340
 - Numerossa on takaisinsoittojärjestelmä. On erittäin tärkeää, että soittaja kuuntelee viestin loppuun ja toimii ohjeen mukaisesti.
 - Näytteenottopäivät maanantai ja keskiviikko ajanvarauksella.
- Honkajoen, Jämijärven, Karvian, Pomarkun ja Siikaisten asukkaiden toivotaan soittavan arkisin klo 8.00–14.00 ensin omaan peruspalvelukeskukseen ja tiedustelemaan sieltä

päivystysaika.

- Ajanvaraus ma-pe klo 8.00–15.00, p. 02 577 3265.
- Kiireelliset, päivystyshoitoa vaativat asiat virka-ajan ulkopuolella: ma-pe klo 15-20 ja la-su sekä arkipyhäisin klo 8-18, p. 044 577 3245
- Satasairaalan **yhteispäivystys** klo 20.00–8.00 Sairaالاتie 3 Pori, puh. (02) 627 6868

Perusterveydenhuollon hoitotakuu

- Hoitotakuu on potilaalle annettu takuu siitä, että ellei hänen sairauttaan voida hoitaa määräajassa omassa hoitoyksikössä, sen hoito jossain muussa hoitoyksikössä maksetaan.
- Jokaisella on oikeus saada perusterveydenhuollon ammattilaisen ensiarvio tilanteestaan kolmen päivän kuluessa, erikoislääkärin arvio kolmessa viikossa ja lääketieteellisesti perusteltu hoito tai toimenpide 3 – 6 kuukaudessa.
- Hoitotakuussa on kysymys julkisen sektorin velvollisuuksista ja kansalaisten oikeuksista, kun kyseessä on kiireetön hoito.

Perusterveydenhuollon palvelujen vaihtaminen

- Voit valita, minkä kunnan terveyskeskuksen terveysasemalta saat terveydenhuollon palveluita.
- Terveysaseman vaihtamisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä sille terveysasemalle, jota käytät, että sille, jonka valitset.
 - Hoitovastuu siirtyy valitulle terveysasemalle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta.
 - Valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveysasemaan.
 - Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä.
 - Valintaoikeus ei koske esimerkiksi kotisairaanhoidon tai pitkäaikaista laitoshoidon.
- Erikoissairaanhoidossa sinulla on oikeus valita lääkärin kanssa hoitopaikka.
- Palvelutarpeen arviointi koskee sekä sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja kuten koti- ja asumispalveluja, omaishoidon tukea ja laitoshoidon että sosiaalihuollon erityislakien mukaisia palveluja kuten vammaispalveluja, päihdehuollon palveluja ja toimeentulotukea.
- Palvelutarpeen arviointi määräajassa koskee henkilöitä, jotka eivät ole sosiaalipalvelujen piirissä sekä henkilöitä jotka ovat palvelujen piirissä, mutta palvelutarpeessa tapahtuu muutoksia.

Potilaan turvaksi

Sosiaaliasiamies

- Neuvoo sosiaalihuollon asiakaslain soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä.
- Asiakas voi tehdä muistutuksen saamastaan kohtelusta sosiaalipalvelun yhteydessä.
- Sosiaaliasiamies:
 - avustaa sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon viranhaltijalle tehtävän muistutuksen tekemisessä ja tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja toimii muilla tavoin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.
 - Seuraa asiakkaiden oikeuksien kehitystä kunnassa.
 - Sosiaaliasiamiehelle kuuluvat kunnan itsensä tuottamat, kuin myös kunnan ostopalveluna asiakkaalle järjestämät yksityiset sosiaalipalvelut ja niissä ilmenneet kysymykset.
- Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamista palveluista.
 - Satakunnan sairaanhoitopiiri, Sosiaalipalvelut, Sosiaaliasiamies Jari Mäkinen, Ravanintie 359, 28450 Vanha-Ulvila, p. 044 707 9132, <https://www.satasairaala.fi/potilaille/potilaan-oikeudet-ja-tietosuoja/sosiaaliasiamies>

Potilasasiamies

- Antaa tietoja potilaan oikeuksia koskevissa asioissa ja neuvoo, miten potilas voi toimia ollessaan tyytymätön saamaansa hoitoon tai kohteluun.
- Hän myös neuvoo ja avustaa tarvittaessa esimerkiksi muistutuksen tai potilasvahinkoilmoituksen teossa.
- Potilasvakuutuskeskuksen vahinkoilmoitus- ja korvaushakemuslomakkeita sekä PoSa:n muistutuslomakkeita saa potilasasiamieheltä sekä peruspalvelukeskuksien neuvonnoista.
- Potilasasiamies Heli Kuusikon tavoittaa maanantaisin ja tiistaisin puhelimitse numerosta 044 577 3322. Ajanvarausvastaanotto tiistaisin PoSa hallinto 2. krs, Tapalankatu 20.

Reseptin uusinta

- Reseptin uusinta PoSa:ssa: Lääkäri vastaa hoidon turvallisuudesta ja lääkkeiden yhteensopivuudesta.

- Siksi on tärkeää, että hoitavalla lääkärillä ja hoitajalla on riittävät tiedot reseptin uusimista varten.
- Peruspalvelukeskuksissa uusitaan pääasiassa vain kyseisen yksikön hoidossa olevien potilaiden reseptejä.
- Keskushermostoon vaikuttavat lääkkeet (mieliala-, uni-, ja vahvat kipulääkkeet) uusitaan pääsääntöisesti lääkärin vastaanotolla.
- Resepteistä voi tehdä uusintapyynnöt myös sähköisesti **Omakannassa**
 - Omakantaan kirjaudutaan tunnistautumalla sähköisesti.
 - Tunnistauminen onnistuu verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella <https://www.kanta.fi/>
- **PÄIVYSTYKSESSÄ EI UUSITA RESEPTJÄ.**
- Potilasturvallisuuden takaamiseksi yksityislääkärillä määrättyjä lääkkeitä ei voida uusia ilman tietoja hoitosuunnitelmasta.
- Pitkäaikaissairauksien hoitoon kuuluu, että käydään lääkärinvastaanotolla määräaikaikontrolleissa, jolloin myös reseptit uusitaan vuodeksi kerrallaan (sydän- ja verisuonitaudit, diabetes, keuhkosairaudet ym.)
- Reseptien uusiminen tulisi tehdä hyvissä ajoin, http://www.eposa.fi/wp-content/uploads/2013/10/PoSa_reseptin_uusinta_potilasohje.pdf

Seniorineuvolat ja aikuisneuvolat

- Aikuispalvelut on suunnattu pääasiassa työikäiselle ja ikääntyneelle aikuisväestölle, mutta joitakin näistä palveluista esim. vammais- ja kehitysvammapalveluita, voi tarvita iästä riippumatta.
- Aikuisneuvola huolehtii mm. aikuisväestön terveysneuvonnasta ja – tarkastuksista, pitkäaikaissairauksien (reuma, diabetes, verenpainetauti jne.) hoidosta ja seurannasta sekä rokotuksista.
- Terveystenhoitajien, diabeteshoitajan ja jalkojenhoitajan palvelut saavat aikuisneuvolasta.
 - **Honkajoki:** Seniorineuvolapalvelut peruspalvelukeskuksessa, ajanvaraus ma-ke puh. 040 652 4340, terveysneuvonta, hoidon tarpeen arviointi puh. 044 577 3611, diabetes, palveluohjaus puh. 044 577 3609.
 - **Jämijärvi:** Seniorineuvolan ajanvaraus puh. 040 652 4340, terveydenhoitaja puh. 044

577 3714

- **Kankaanpää:** Hyvinvointikeskus, Torikatu 4, Kankaanpää.
 - Aikuisterveyspalvelut sisältävät esimerkiksi terveydenhoitajien, reuma-, diabetes- ja jalkoehoitajan palvelut. Ajanvaraus ma-pe klo 8.00–15 puh. 044 577 3272.
 - Seniorineuvola ajanvaraus ma-pe klo 8-8:30 puh. 044 577 3288, muistikoordinaattorin puhelinaika ma-pe klo 8:30–9:30 puh. 044 577 3430.
 - Terveydenhoitajan puhelinneuvonta- ja palveluohjaus ma-pe klo 8-8:30, p.044 577 3288
 - Mielenterveys- ja päihdekeskus Tähti, Torikatu 9, puh. aika ma-pe klo 11.30–12, p. 040 652 4200, Tähdhen toimintakeskus puhelinaika arkisin 08:00-08:30 ja 11:30-12:00, puh. 040 652 4203.
- **Karvia:** Seniorineuvolapalvelut, terveydenhoitaja puh. 044 577 3811, neuvonta, hoidon tarpeen arviointi, puh. 044 577 3801, diabetes, terveysneuvonta puh. 044 577 3808.
- **Pomarkku:** Seniorineuvolan ajanvaraus puh. 040 652 4340, palveluohjaus, terveysneuvonta puh. 044 577 3631.
- **Siikainen:** Seniorineuvolan ajanvaraus puh. 040 652 4340, palveluohjaus, diabetes puh. 040 652 4303, terveysneuvonta puh. 040 652 4310.

Suun terveydenhuolto

- **Ajanvaraus yhdestä numerosta kaikkiin PoSan jäsenkuntiin 02 577 3550 takaisinsoittojärjestelmällä.**
- Kankaanpään hammashoitola on avoinna ma – pe klo 8:00–16:00, ovet sulkeutuvat klo 15:30. Keskus avoinna ma-pe klo 8:00–15:00.
- **Särkyvastaanotolle ajanvaraus** aina etukäteen klo 8:00–12:00.
- Honkajoki (to klo 8:00–15:00 ja pe 8:00-14:00)
- Jämijärven (ma-ti klo 8:00–15:00)
- Karvia (ma-ke klo 8:00–15:00)

- Pomarkku (ke-to klo 8:00–15:00 sekä pe klo 8:00–14:00)
- Siikainen (ma-to klo 8:00–15.00)
- **Kiireellinen hammashoito virka-ajan ulkopuolella iltaisin, viikonloppuisin ja arkipyhinä** on järjestetty Satasairaalassa, Sairaalanditie 3, 28500 Pori, K -rakennus.
- Arki-iltaisin klo 16-21, viikonloppuisin ja arkipyhinä klo 9-21.
- Vastaanotolle pitää **aina** varata aika puhelimella, soittoaika arkisin kello 15-21 viikonloppuisin ja arkipyhisin kello 8-21.
- **Yhteydenotto aina puhelimitse numeroon 02 627 6868**
- **Yöpäivystys** klo 21 – 08 järjestetään Turun yliopistollisessa sairaalassa.
 - Päivystyksessä annetaan välttämätön ensiapu asiakkaille, joilla on suun ja hampaiston alueella äkillistä särkyä, turvotusta ja/tai hampaisiin kohdistunut tapaturma.

Terveyspalveluiden maksukatot

- **PoSa:ssa kunnallisten terveyspalveluiden käyttö kerryttää vuosittaista maksukattoa.**
- Seuraavat asiakasmaksut kerryttävät maksukattoa:
 - Fysioterapian, puheterapian, toimintaterapian käyntimaksu, käyntimaksut, vuosimaksut, poliklinikkamaksut, päivystysmaksut, vuodeosaston päivämaksut, puolipäivähoito, kuntoutushoitomaksu.
- Maksua eivät kerry omaishoidon omavastuuosuus ja todistusmaksut.
- Maksukattoon **ei lasketa mukaan** kaikkia terveyspalveluita, kuten hammashoidon, sairaankuljetuksen, lääkärintodistusten tai yksityislääkärin läheteellä tehtyjen laboratorio- ja kuvantamistutkimusten kuluja
- Maksukaton täyttymistä pitää seurata itse ja muistaa säilyttää terveyspalveluiden laskut.
- Maksetut maksut merkitään terveyskeskuksesta saatavaan seurantakorttiin. Kun katto täyttyy, saat todistuksen siitä terveyskeskuksesta.
- Lääkekustannuksilla on oma maksukattonsa. Kela lähettää kotiin ilmoituksen maksukaton

täyttymisestä. Aivan kaikki lääkkeet eivät kerrytä maksukattoa mutta tiettyjen vaikeiden, pitkäaikaisten sairauksien lääkkeitä voi saada lisäksi peruskorvausta suuremman erityiskorvauksen. Maksukattoon liittyvän korvauksen saa suoraan apteekista, kun esität Kela-kortin ja Kelan ilmoituksen. Korvausta voi myös hakea jälkikäteen puolen vuoden ajan.

Talousasioihin apua

Holhous ja edunvalvonta

- Edunvalvoja voidaan nimetä henkilölle, joka ei pysty itse hoitamaan omia taloudellisia asioitaan. Kyvyttömyys omien asioiden hoitamisessa voi johtua sairaudesta, pitkäaikaisesta poissaolosta tai joistain muusta vastaavasta syystä.
- Edunvalvojan määrääminen siis edellyttää, että apua tarvitsevan henkilön asiat eivät tule asianmukaisesti hoidetuiksi muilla tavoin.
- Holhousviranomaisena toimii **Digi- ja väestötietovirasto**, joka selvittää henkilön edunvalvonnan tarpeen ja tarvittaessa määrää edunvalvojan tai tekee hakemuksen tuomioistuimelle.

Edunvalvontavaltuutus

- Edunvalvontavaltuutus on edunvalvontaa joustavampi tapa järjestää asioiden hoito.
- Edunvalvontavaltuutuksella henkilö voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän tulee myöhemmin kykenemättömäksi hoitamaan asioitaan.
- Edunvalvontavaltakirjassa henkilö (valtuuttaja) nimeää valtuutetun hoitamaan asioitaan.
- Edunvalvontavaltuutus tulee voimaan, kun **holhousviranomainen on sen vahvistanut**.

Edunvalvoja ja hänen tehtävänsä

- Edunvalvojana voi toimia esim. joku luotettava läheinen, joka antaa tehtävään suostumuksensa ja joka katsotaan tehtävään sopivaksi.
 - Mikäli tällaista henkilöä ei ole tai tehtävään pitää muusta syystä määrätä täysin

ulkopuolinen henkilö, edunvalvojana toimii **yleinen edunvalvoja**.

- Edunvalvoja määrätään tehtävään **joko toistaiseksi tai tietyksi määräajaksi**.
- Edunvalvoja hoitaa päämiehen omaisuutta ja taloudellisia asioita.
 - Edunvalvojan on kaikissa tilanteissa toimittava vain ja ainoastaan päämiehensä parhaaksi.
 - Edunvalvoja ei saa kertoa päämiehensä asioista muille ilman päämiehen lupaa.
- Edunvalvojalla on oikeus saada asioiden hoitamisesta kohtuullinen palkkio sekä korvaus kuluistaan.
- Edunvalvoja voi joskus olla esteellinen edustamaan päämiestään. Tällöin hänen on haettava itselleen sijaista holhousviranomaiselta.

Holhustoimen yleiset yhteystiedot

- Sähköposti
 - Käytä sähköpostin lähettämiseen DVV:n turvapostia, jotta tietosi liikkuvat salatusti.
 - Valitse turvapostissa vastaanottajaksi holhous@dvv.fi
 - Lähetä sähköposti turvapostina²
- Postiosoite
 - Digi- ja väestötietovirasto / Holhustoimi, PL 1001, 02151 Espoo
 - Ylläolevan postiosoitteeseen voi lähettää kaiken holhustoimeen lähetettävän postin lukuun ottamatta omaisuusluetteloita, vuositilejä sekä päätöstilejä. Ne tulee postittaa kunkin valvontaa harjoittavan palvelupaikan omaan postiosoitteeseen.
- Puhelinnumero
 - Puhelinpalveluaika arkisin kello 9–12
 - Palvelunumero 0295 536 256
- Lomakkeet: <https://dvv.fi/fi/lomakkeet/>

Digi- ja väestötietovirasto, Pori

- Käyntiosoite: Pohjoisranta 11 E, 28100 PORI

- Postiosoite: PL 191, 28101 PORI
- Palveluajat: Ma - Pe 9.00 - 16.15

Talous- ja velkaneuvoja

- Joskus raha-asiat ovat niin solmussa, ettei niistä selviä omin neuvoin. Vinkkejä ja tukea saat kuntasi talous- ja velkaneuvojalta. He auttavat esimerkiksi velkatilanteen kartoittamisessa, neuvotteluissa velkojen kanssa, maksuaikataulujen ja velkojen järjestelyssä, tuomioistuimelle tehtävän velkajärjestelyhakemuksen ja maksuohjelman laatimisessa ja tarkistamisessa
- Lähimpänä oleva oikeusaputoimisto ja yhteystiedot:

Satakunnan oikeusaputoimisto (Vanha virastotalo, 3 krs)

Keskuskatu 42

38700 Kankaanpää

puh 029 566 0407

satakunta.velkaneuvonta@oikeus.fi

- Voit vapaasti valita, mihin oikeusaputoimistoon otat jatkossa yhteyttä. Muiden oikeusaputoimistojen yhteystiedot löydät oikeus.fi-verkkosivulta oikeusapuvalikosta eli osoitteesta: <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>
- Talous- ja velkaneuvonnan palvelut ovat maksuttomia.
- Lisää talous- ja velkaneuvonnan palveluista www.talousjavelkaneuvonta.fi

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki

- **Perustoimeentulotukea** haetaan Kelasta.
 - Oikeus perustoimeentulotukeen ratkaistaan tekemällä laskelma tuloista, varoista ja menoista. Laskelmassa tuloja ovat kaikki hakijan tai perheen käytettävissä olevat nettotulot ja varat. Nettotulot tarkoittavat tuloja, joista on vähennetty verot.
- Jos on erityisiä menoja, joita perustoimeentulotuki ei kata, kunnan sosiaalitoimisto voi harkintansa mukaan myöntää **täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea**

- Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat ylimääräiset asumismenot, erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi pitkäaikaisesta toimeentulotuen saamisesta ja pitkäaikaisesta tai vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot)
- Kunnat myöntävät lisäksi ehkäisevää toimeentulotukea, jonka perusteista ne päättävät itse toimeentulotukilain nojalla. Tuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä.
- Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi.
- Tarkempia tietoja antavat sosiaalikeskuksen aikuissosiaalityöntekijät, etuuskäsittelijä sekä palveluohjaaja. Puh. 044 577 3526. <http://www.eposa.fi/yhteystiedot/virastotalo/>.

Vanhusneuvostot

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista on säädetty kuntalaissa (27 §). Valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunnan on asetettava ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä erityisesti ikääntynyttä väestöä koskevissa asioissa. Vanhusneuvostot ovat vanhuspalvelulain 11 §:n myötä lakisääteisiä. Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopia vanhusneuvoston järjestämismallin paikallisesti.

Vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointia koskevan suunnitelman valmisteluun sekä palvelujen riittävyyden ja laadun arviointiin. Lisäksi neuvostolle on muutoinkin annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

VANHUSNEUVOSTOT JA YHTEYSHENKILÖT:

KANKAANPÄÄ	Puheenjohtaja Sinikka Poikkeus	sinikka.poikkeus@gmail.com	p. 050 5842117
SIIKAINEN	Puheenjohtaja Keijo Silvola	keijo.silvola@siikainen.fi	p. 040 514 4834
POMARKKU	Puheenjohtaja Leena Mäkelä	lmakela50@gmail.com	p. 050 430 0392
HONKAJOKI	Puheenjohtaja Erkki Ilmari	erkki.ilmari@pp.inet.fi	p. 0400 462 142
JÄMIJÄRVI	Puheenjohtaja Miia Sjöman	mii.sjoman@veevil.fi	p. 045 6398 146
KARVIA	Puheenjohtaja Veijo Kaskimäki	veijo.kaskimaki@karvia.fi	p. 0400 725 054

Yhteisöjen ja yhdistysten toiminta

Avustajakeskus

www.avustajakeskus.fi

- Avustajavälitys toimii maanantaista torstaihin kello 9.00 – 12.00 puh (02) 251 85 49
- Ohjaus ja neuvonta asioissa ota yhteyttä ma-to klo 13.00–15.00 puh. (02) 251 8549
- Sähköposti: avustajakeskus@avustajakeskus.fi
- Henkilöille, jotka
- Avustajakeskus välittää vapaaehtoisia avustajia Lounais-Suomessa, avustajapyynnöt ilmoitettava **vähintään kolme vrk ennen tarvetta**.
- Vapaaehtoistoimija ei ota työstään palkkaa, mutta hänen mahdolliset kulunsa korvataan (mm. elokuvalippu, bussimatka) ja hänelle maksetaan 7 euron suuruinen matkakulukorvaus.
- Huom! Henkilökohtaisella avustajalla asiakas toimii työnantajana, on vammaispalvelunalaista toimintaa, jolloin sosiaalipuoli aina mukana ja yhteyshenkilönä sosiaalityöntekijä-> edellyttää aina avustajapalvelupäätöksen, henkilökohtaiset avustajat saavat työstään palkkaa

Palveluneuvontaa

- PoSa:n palveluneuvoja 044 7727560, Keskuskatu 42, Kankaanpää. Toimisto avoinna ma-to klo 9.00–15.00, pe klo 9.00–14.00.
- Kankaanpään kaupungin palveluneuvonta Kuninkaanlähteenkatu 12, 38700 Kankaanpää, puh. 044 5772218. Palveluneuvonta toimii neuvontapisteenä kaupungin asioista, turisti-infona, lomakkeiden noutopaikkana (kaupungin hallintoon liittyvät), hakemusten ja muiden asiakirjojen vastaanottopaikkana (kaupungin vuokra-asunto, asuntolaina, korjausavustukset yms.), kaupungin ja Vatajankosken Sähkön sähkölaskujen maksupaikkana.
- PoSa:n alueen yksityisten palveluntuottajien luettelo löytyy <http://www.eposa.fi/vanhuspalvelut>

Seurakunnan toiminta

- Seurakunnat tekevät seurakunnan toiminnan lisäksi diakoniatyötä ja vanhustyötä. Myös ruoka-apua ja tilapäistä tukea esimerkiksi taloudellisten ongelmien kohdatessa on saatavilla. Kotikäynnit suuntautuvat yksinäisille, leskille, sairaille, elämän huolien täyttämille sekä ikääntyneille. Ikääntyneitä seurakuntalaisia käydään tervehtimässä myös syntymäpäiväonnitteluiden merkeissä.
- Honkajoki diakoni puh. 040 560 9794. Diakonin säännölliset vastaanottoajat ovat viikoittain ti 15–17 ja ke 9-11 sekä sopimuksen mukaan. Halutessaan ajan voi varata puh. 040 560 9794. Ystäväpalvelu, sururyhmät, omaishoitajien virkistäytymishetket ovat esimerkkejä seurakunnan toiminnasta.
- Jämijärvellä diakoniatyöntekijän tavoittaa puh. 040 804 9643. Seurakuntakodissa oleva diakoniatoimisto on avoinna ma 9.15–11.00.
- Kankaanpäässä diakoniatyön puhelinajat ma-to klo 8.15–9.00, diakoniatyöntekijä puh. 044 713 3522.
 - TIISTAIKAMMARI Torikulmassa joka tiistai klo 9.30–11.00.
 - LEIPÄKIRKKO maanantaisin klo 14, tarkemmat päivät seurakuntatiedoissa.
 - VENESKOSKEN PÄIVÄPIIRI Veneskosken koululla kerran kuukaudessa. Kokoontumiset

ilmoitetaan Kankaanpään Seudun seurakuntatiedoissa.

- Karviassa diakonityöntekijän vastaanottoaika on kirkkoherran virastossa osoite Kirkkoväärtintie 1, keskiviikkoisin klo 9.00 – 11.00, muuna aikana sopimuksen mukaan. Puhelimitse voit ottaa yhteyttä puh. 0405 936 700.
- Siikaisissa Diakoniatoimisto soittoaika ti ja to klo 9.00–11.00 puh. 0400 363 588.
 - Diakonissan ohjaama seurakuntakerho kokoontuu seurakuntakodissa joka toinen viikko **tiistaisin klo 10:00**
- Pomarkussa Diakoni puh. 050 324 0612. Diakonin vastaanotto on kirkkoherranvirastolla keskiviikkoisin klo 9.00–11.00, Tornitie 1.

Yhdistysten toimintaa

- Satakunnan Vanhustuki ry toimii vanhusten psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja arvokkaan vanhenemisen turvaamiseksi. Yhdistys järjestää luentoja, retkiä, liikuntaryhmiä sekä muita ikäihmisten hyvinvointia edistäviä tapahtumia. Yhdistyksen kotisivu: <http://vanhustuki.yhteisokeskus.fi/>
 - Sihteeri Marianne Niinivuori, p. 040 5895 648, marianne.niinivuori@dnainternet.net
- Kankaanpään Eläkkeensaajat ry (Eläkkeensaajien Keskusliitto).
 - Yhdistyksen kerho kokoontuu yleensä kerran viikossa, tiistaisin, Kankaanpään työväentalolla, osoitteessa Torikatu 9 Kankaanpää.
 - Yhdistyksen tarkoitus on saada eläkeikäiset yhteen keskustelemaan tärkeistä asioista, luomaan uusia ystävyysuhteita, sekä löytämään uusia harrastuksia.
 - Yhdistyksen jäsenmaksu vuodelle 2020 on € 12,- ja se sisältää 7 kertaa vuodessa ilmestyvän Eläkkeensaaja-lehden.
 - Puheenjohtaja puh. 040 556 5827.
- Kankaanpään Seudun Vammaisjärjestöt ry.
 - toimisto on avoinna ma-to klo 10–15

- Taipaleenkatu 5, Kankaanpää, p. 040-771 7425, ryhmänohjaaja p. 044-761 1302
- Kasevan toimistolta saa keskusteluseuraa, tietoa ryhmätoiminnoista ja jäsenyhdistyksistä, KaSeVan ryhmät ja toiminta ovat kaikille avoimia, ei vaadi jäsenyyttä.
- Paikalla tietotekniikan tukihenkilö, joka voi auttaa myös älylaitteiden käytössä ma-to 10-14.
- Lisäksi sieltä saa esimerkiksi kuulolaitteeseen letkuja ja pattereita, verensokeriliuskoja myytävänä.

TÄRKEITÄ LINKKEJÄ:

PoSa:n asiakasmaksut ja maksukatto 1.1.2020 alkaen:

<http://www.eposa.fi/potilaan-oikeudet/asm/>

Kelan maksut ja tuet:

Asuminen:

<https://www.kela.fi/elakkeensaajan-asumistuki>

Lääkkeet:

<https://www.kela.fi/laakkeet>

Matkat:

<https://www.kela.fi/matkat>

Eläkkeet ja tuet:

Eläkkeelle jääminen:

<https://www.kela.fi/kansanelaketta-vai-tyoelaketta>

<https://www.kela.fi/tyokyvyttomyyselake-ja-kuntoutustuki>

<https://www.kela.fi/vanhuuselake>

<https://www.kela.fi/varhennettu-vanhuuselake>

<https://www.kela.fi/takuuelake>

<https://www.kela.fi/elaketta-ulkomailta>

Tuet eläkeläiselle:

<https://www.kela.fi/elakkeensaajan-asumistuki>

<https://www.kela.fi/elaketta-saavan-hoitotuki>

<https://www.kela.fi/sairaanhoito>